

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μαθηματικά

Γ' Δημοτικού

Μέρος 1

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Συγγραφική ομάδα:	Δεληγιάννη Ελένη Παναούρα-Μάκη Γεωργία Παντζιρά Μαριλένα Παπαριστοδήμου Έφη Σιακαλλή Μύρια Χειμωνή Μαρία
Συντονιστές:	Παναούρα Ρίτα, Πανεπιστήμιο Frederick Πίπτα-Πανταζή Δήμητρα, Πανεπιστήμιο Κύπρου Χρίστου Κωνσταντίνος, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Επιστημονικός συνεργάτης:	Πιπάλης Μάριος, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Σύνδεσμος Πρώτος Λειτουργός Εκπαίδευσης:	Χαμπιαούρης Κώστας
Ηλεκτρονικός σχεδιασμός:	Χατζηθεοδοσίου Άντρη Λειτουργός Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων
Σελίδωση:	Χατζηθεοδοσίου Άντρη, Ηλιάδου Έλενα Λειτουργοί Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων
Συντονισμός έκδοσης:	Παρπούνας Χρίστος, Συντονιστής Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων

Ευχαριστίες:

Η ομάδα ανάπτυξης του διδακτικού υλικού των Μαθηματικών ευχαριστεί όλους τους εκπαιδευτικούς για την ουσιαστική και πολύτιμη ανατροφοδότηση που παρείχαν για την ετοιμασία των βιβλίων της Γ΄ τάξης.

Α΄ Έκδοση: 2013

Β΄ Έκδοση (Αναθεωρημένη): 2016

Εκτύπωση: Cassoulides Masterprinters

© ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ISBN: 978-9963-0-1472-9

Στο εξώφυλλο χρησιμοποιήθηκε ανακυκλωμένο χαρτί σε ποσοστό τουλάχιστον 50%, προερχόμενο από διαχείριση απορριμμάτων χαρτιού. Το υπόλοιπο ποσοστό προέρχεται από υπεύθυνη διαχείριση δασών.

Τα Μαθηματικά έχουν πρωτεύοντα ρόλο στους σχεδιασμούς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στο νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον που οικοδομείται. Με την εφαρμογή του αναθεωρημένου Αναλυτικού Προγράμματος Μαθηματικών, οι σκοποί, οι στόχοι, το περιεχόμενο, οι μέθοδοι διδασκαλίας και αξιολόγησης στο μάθημα διαφοροποιούνται. Στηρίζονται σε διεθνή αποτελέσματα και σε διεθνώς δοκιμασμένες πρακτικές και λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στην Κύπρο κατά τη μετάβασή τους από τη μία βαθμίδα εκπαίδευσης στην άλλη. Επίσης, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στον εκσυγχρονισμό των Μαθηματικών, ώστε να έχουν άμεση σχέση και εφαρμογή στην καθημερινή ζωή, να αναπτύσσουν την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα και γενικά να συνάδουν με τις ανάγκες της κοινωνίας μας και με τα Αναλυτικά Προγράμματα των πλείστων χωρών της Ευρώπης.

Ανάμεσα στις προτεραιότητές μας είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης σύνθετων προβλημάτων, ώστε τα σημερινά παιδιά και αυριανοί πολίτες να αποκτήσουν τέτοιες δεξιότητες που να προωθούν την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της καινοτομίας, κάτι που σήμερα είναι απαραίτητο στη σύγχρονη κοινωνία. Με βάση αυτές τις προτεραιότητες που θέσαμε, ξεκίνησε η συγγραφή των νέων βιβλίων των Μαθηματικών, τα οποία απευθύνονται σε όλα τα παιδιά, έτσι ώστε να ικανοποιούν τις ιδιαιτερότητες του καθενός.

Τα νέα εγχειρίδια των Μαθηματικών περιλαμβάνουν πρωτοποριακές μεθόδους και πρακτικές διδασκαλίας. Τα παιδιά διερευνούν τις μαθηματικές έννοιες με τρόπο που υποκινεί το ενδιαφέρον και την περιέργειά τους. Επιλύουν προβλήματα της καθημερινότητας και έχουν τη δυνατότητα να κατανοήσουν έννοιες και να αποκτήσουν δεξιότητες ανάλογα με τις ανάγκες και τις προσδοκίες τους. Αξιοποιούν, ταυτόχρονα, τη σύγχρονη τεχνολογία με τρόπο που συμβάλλει αποτελεσματικά στην επίτευξη των στόχων της μαθηματικής εκπαίδευσης.

Ελπιδοφόρος Νεοκλέους
Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης

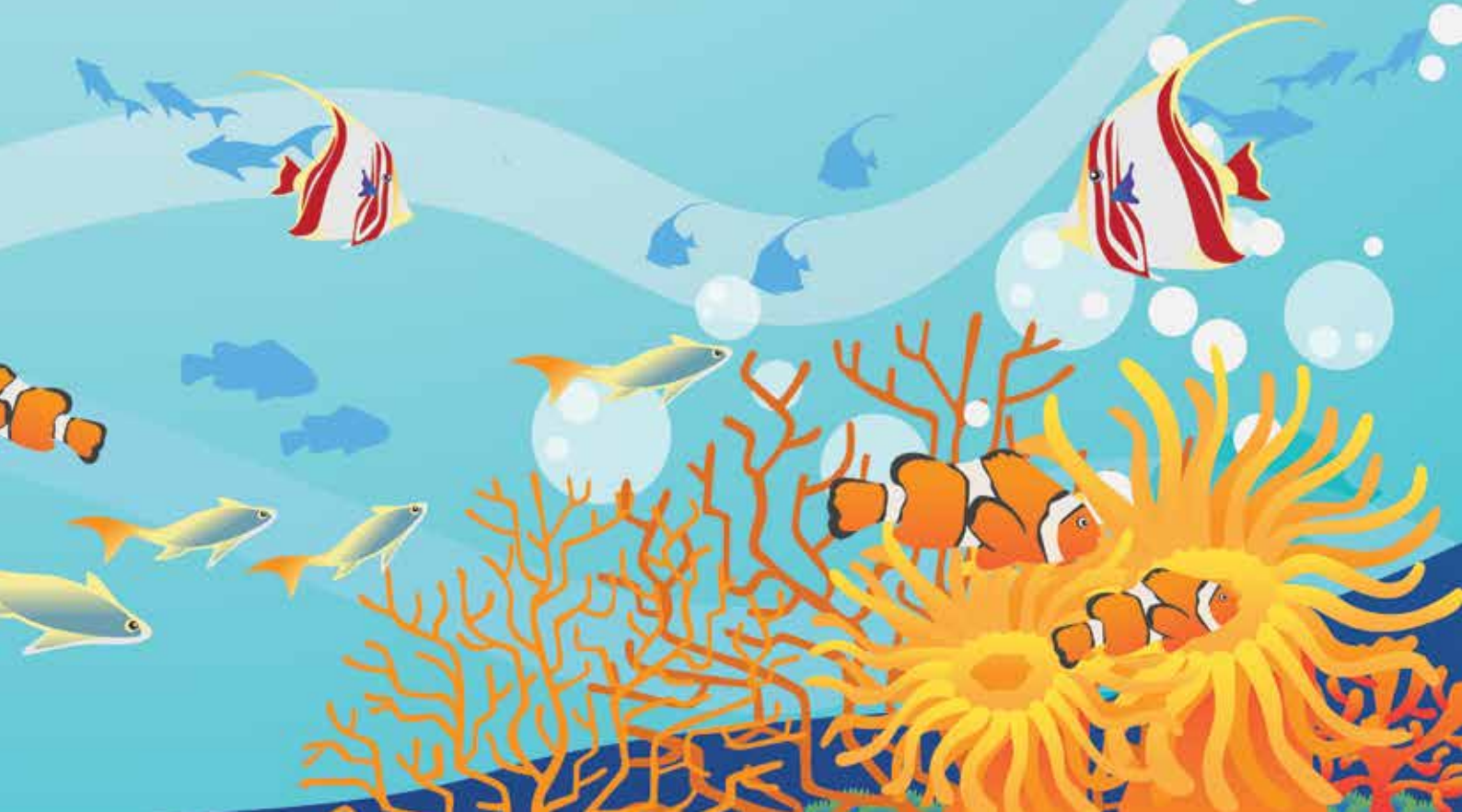

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΕΝΟΤΗΤΑ 1	7
Αριθμοί μέχρι το 1000	
ΕΝΟΤΗΤΑ 2	49
Πρόσθεση και αφαίρεση	

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ

Η λεοπάρδαλη Αμούρ και τα δελφίνια Βακίτα κατατάσσονται στα ζώα που βρίσκονται σε κρίσιμη απειλή εξαφάνισης.

Είσαι δημοσιογράφος της εφημερίδας «Περιβαλλοντικά Νέα».

Να χρησιμοποιήσεις τις πληροφορίες στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας, για να συμπληρώσεις τα δύο άρθρα.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΝΕΑ

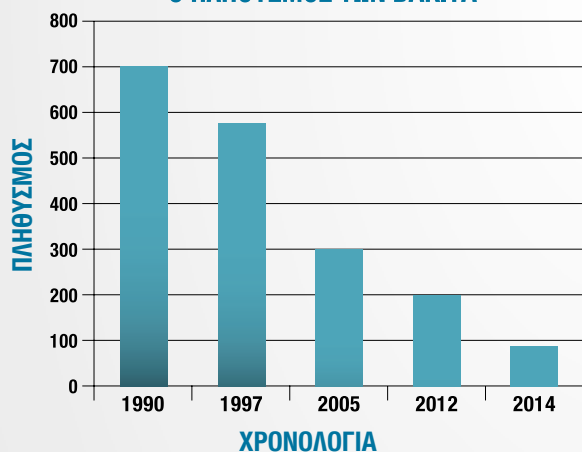
ΤΕΥΧΟΣ 10036

ΙΟΥΛΙΟΣ 2016

**Κίνδυνος
εξαφάνισης
των Βακίτα
μέχρι
το 2018**

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΑΚΙΤΑ

**Ευχάριστα
νέα για τη
Λεοπάρδαλη
Αμούρ**

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (ΛΕΟΠΑΡΔΑΛΕΙΣ)
1970	500
1980	300
1990	300
2007	30
2013	45
2015	70

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

(α) Να συμπληρώσεις τα πιο κάτω τμήματα του πίνακα αριθμών του 100. Να εξηγήσεις τον τρόπο σκέψης σου.

A.

68
78

B.

	27		
--	----	--	--

Γ.

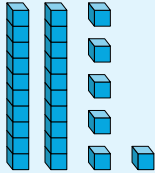
		52	

Δ.

		49	

(β) Να περιγράψεις τον κανόνα σε κάθε ένα από τα πιο πάνω μοτίβα.

1. Να γράψεις τους αριθμούς, όπως στο παράδειγμα.

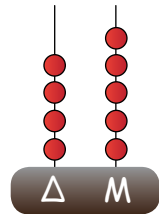

26

(α)

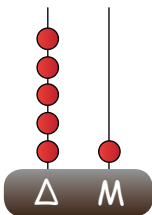
(β)

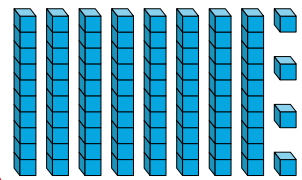
(γ)

(δ)

(ε)

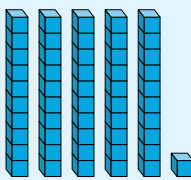
(στ)
8 δεκάδες
και 6 μονάδες

(ζ)
 $40 + 2$

(η)
 $3 + 70$

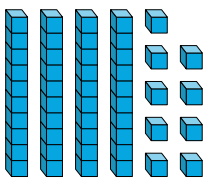
2. Να βάλεις σε κύκλο την αξία του χρωματισμένου ψηφίου σε κάθε περίπτωση, όπως στο παράδειγμα.

51

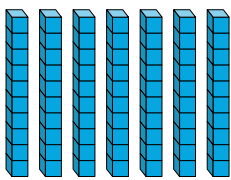
1 10

(α) 49

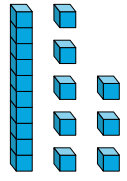
9 90

(β) 70

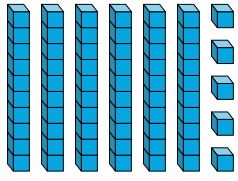
7 70

(γ) 18

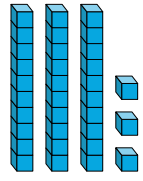
1 10

(δ) 65

5 50

(ε) 33

3 30

3. (α) Να συμπληρώσεις τους αριθμούς, όπως στο παράδειγμα.

42 μονάδες

42

7 δεκάδες και 3 μονάδες

9 δεκάδες

(β) Να γράψεις τους πιο πάνω αριθμούς σε σειρά αρχίζοντας από τον μικρότερο.

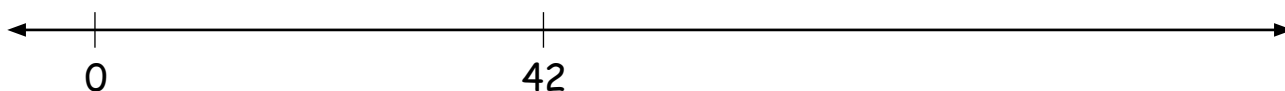

4. Να τοποθετήσεις τους πιο κάτω αριθμούς στην αριθμητική γραμμή.

(α) 85

(β) 21

(γ) 31

5.

Να χρησιμοποιήσεις τα πιο πάνω ψηφία μια φορά το καθένα, για να:

(α) Γράψεις 2 διψήφιους αριθμούς μικρότερους από 40.

(β) Γράψεις τον μεγαλύτερο διψήφιο αριθμό.

(γ) Γράψεις τον διψήφιο αριθμό που είναι πλησιέστερος στο 50.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Ο πίνακας παρουσιάζει τη χωρητικότητα μερικών εκδρομικών χώρων στο Εθνικό Δάσος Τροόδους.

Εκδρομικός χώρος	Χωρητικότητα
Κάμπος του Λιβαδιού	500 άτομα
Τροοδίτισσα	400 άτομα
Καμπί του Καλογήρου	450 άτομα
Φράκτης του Προδρόμου	260 άτομα
Μάραθος	270 άτομα

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος - Τμήμα Δασών

(α) Να συμπληρώσεις τις πληροφορίες του πίνακα στο εικονόγραμμα.

Η χωρητικότητα των εκδρομικών χώρων στο Εθνικό Δάσος Τροόδους	
Κάμπος του Λιβαδιού	
Τροοδίτισσα	
Καμπί του Καλογήρου	
Φράκτης του Προδρόμου	
Μάραθος	

= _____ άτομα

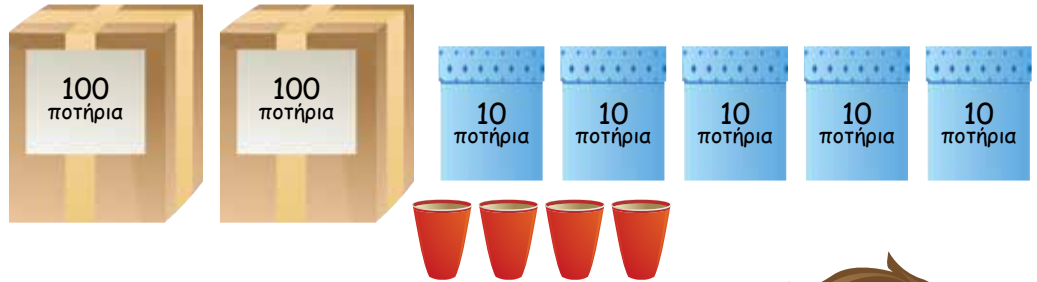

= _____ άτομα

(β) Με πόσα άτομα αντιστοιχούν οι εικόνες και στο εικονόγραμμα. Να αιτιολογήσεις την απάντησή του.

Πόσα ποτήρια θα χρειαστούμε για το πάρτι των γενεθλίων μας;

100, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 251, 252, 253, 254 ποτήρια.
Θα χρειαστούμε 254 ποτήρια.

1. Να συμπληρώσεις.

□ ποτήρια

□ ποτήρια

□ ποτήρια

□ ποτήρια

2. Να εισηγηθείς έναν τρόπο, για να δείξεις 263 ποτήρια.

3. Να γράψεις τις ενδείξεις.

4. Να γράψεις τον αριθμό του εισιτηρίου της Μαργαρίτας.

- Είναι μεγαλύτερος από το 700.
- Είναι μικρότερος από το 1000.
- Όλα τα ψηφία του είναι τα ίδια.
- Είναι άρτιος αριθμός.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

(α) Να συμπληρώσεις.

201	202	203	204	205	206	207	208	209	210
211	212	213	214	215	216	217	218	219	220
221	222	223	224			227	228	229	230
231	232	233	234	235		237	238	239	240
241	242	243	244	245	246	247	248	249	
251		253	254	255	256	257	258	259	
			264	265	266	267	268	269	270
271	272		274	275	276	277			280
281	282	283	284	285	286	287	288		
291	292	293	294	295	296	297	298	299	300

(β) Να συμπληρώσεις τους αριθμούς που λείπουν στα πράσινα και στα μπλε κελιά.

401	402	403	404	405	406	407	408	409	
411	412	413	414	415	416	417	418		
421	422	423	424	425	426	427		429	
431	432	433	434	435	436		438	439	
441	442	443	444	445		447	448	449	
461	462	463		465	466	467	468	469	
471	472		474	475	476	477	478	479	
481		483	484	485	486	487	488	489	
	492	493	494	495	496	497	498	499	500

(γ) Ποια μοτίβα παρατηρείς;

1. (α) Να γράψεις τον επόμενο αριθμό.

59

409

519

79

619

499

99

79

999

(β) Να γράψεις τον προηγούμενο αριθμό.

40

510

70

730

100

900

2. Να συμπληρώσεις.

101	102	103	104	105				109	
	112	113			116	117	118		
		123	124	125	126	127	128		

3. Η Δήμητρα μετρά μια μια τις φωτογραφίες από τις καλοκαιρινές της διακοπές, για να τις τακτοποιήσει σε ένα άλμπουμ, αλλά κατάλαβε ότι έκανε κάποιο λάθος.

127, 128, 129, 200, 201,

Να διορθώσεις το λάθος.

4. (α) Ποιος αριθμός δεν ανήκει σε αυτή τη σειρά του πίνακα αριθμών;

251	252	253	254	255	265	257	258	259	260
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

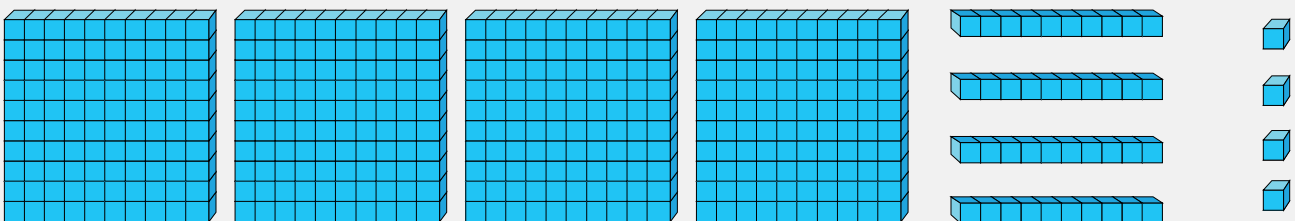
(β) Να συμπληρώσεις τον πίνακα των αριθμών.

451	452	453	454	455	456		458	459	460

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Να επιλέξεις 4 από τα πιο κάτω κομμάτια του υλικού Dienes, για να σχηματίσεις τριψήφιους αριθμούς.

Ποιους τριψήφιους αριθμούς σχημάτισες;

1. Να συμπληρώσεις τον πίνακα, όπως στο παράδειγμα.

	$200 + 30 + 4 = 234$	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Εκατοντάδες</th> <th>Δεκάδες</th> <th>Μονάδες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες	2	3	4
Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες						
2	3	4						
<p>(α)</p>	<p>_____</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Εκατοντάδες</th> <th>Δεκάδες</th> <th>Μονάδες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες			
Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες						
<p>(β)</p>	<p>_____</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Εκατοντάδες</th> <th>Δεκάδες</th> <th>Μονάδες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες			
Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες						
<p>(γ)</p>	<p>_____</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Εκατοντάδες</th> <th>Δεκάδες</th> <th>Μονάδες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες			
Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες						
<p>(δ)</p>	<p>_____</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Εκατοντάδες</th> <th>Δεκάδες</th> <th>Μονάδες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες			
Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες						
<p>(ε)</p>	<p>_____</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Εκατοντάδες</th> <th>Δεκάδες</th> <th>Μονάδες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες			
Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες						
<p>(στ)</p>	<p>_____</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Εκατοντάδες</th> <th>Δεκάδες</th> <th>Μονάδες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες			
Εκατοντάδες	Δεκάδες	Μονάδες						

2. (α) Να γράφεις την αξία κάθε ψηφίου, όπως στο παράδειγμα.

<table border="1"> <tr><td>5</td><td>7</td><td>2</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>2</td></tr> <tr><td></td><td>7</td><td>0</td></tr> <tr><td>5</td><td>0</td><td>0</td></tr> </table>	5	7	2			2		7	0	5	0	0	<table border="1"> <tr><td>6</td><td>4</td><td>9</td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	6	4	9										<table border="1"> <tr><td>3</td><td>5</td><td>7</td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	3	5	7										<table border="1"> <tr><td>8</td><td>9</td><td>0</td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	8	9	0									
5	7	2																																																	
		2																																																	
	7	0																																																	
5	0	0																																																	
6	4	9																																																	
3	5	7																																																	
8	9	0																																																	
<table border="1"> <tr><td>2</td><td>0</td><td>5</td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	2	0	5										<table border="1"> <tr><td>4</td><td>4</td><td>0</td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	4	4	0										<table border="1"> <tr><td>7</td><td>7</td><td>9</td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	7	7	9										<table border="1"> <tr><td>1</td><td>3</td><td>1</td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	1	3	1									
2	0	5																																																	
4	4	0																																																	
7	7	9																																																	
1	3	1																																																	

(β) Να βάλεις σε κύκλο την αξία του κόκκινου ψηφίου.

<table border="1"> <tr><td>734</td></tr> </table>	734	<table border="1"> <tr><td>295</td></tr> </table>	295	<table border="1"> <tr><td>349</td></tr> </table>	349												
734																	
295																	
349																	
<table border="1"> <tr><td>700</td></tr> </table>	700	<table border="1"> <tr><td>70</td></tr> </table>	70	<table border="1"> <tr><td>7</td></tr> </table>	7	<table border="1"> <tr><td>500</td></tr> </table>	500	<table border="1"> <tr><td>50</td></tr> </table>	50	<table border="1"> <tr><td>5</td></tr> </table>	5	<table border="1"> <tr><td>400</td></tr> </table>	400	<table border="1"> <tr><td>40</td></tr> </table>	40	<table border="1"> <tr><td>4</td></tr> </table>	4
700																	
70																	
7																	
500																	
50																	
5																	
400																	
40																	
4																	

3. Να συμπληρώσεις.

ΚΑΝΟΝΑΣ Προσθέτω 10	
ΕΙΣΟΔΟΣ	ΕΞΟΔΟΣ
267	
750	
	534

ΚΑΝΟΝΑΣ Προσθέτω 3	
ΕΙΣΟΔΟΣ	ΕΞΟΔΟΣ
695	
294	
	476

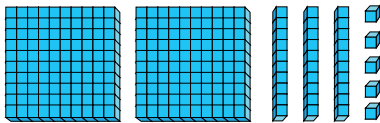
ΚΑΝΟΝΑΣ	
ΕΙΣΟΔΟΣ	ΕΞΟΔΟΣ
314	514
486	686
192	

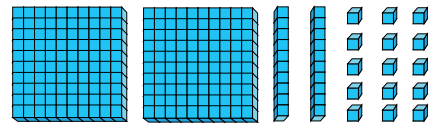
ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Η Φανή και ο Κυριάκος έδειξαν τον αριθμό 235.

Χρησιμοποίησα 2 εκατοντάδες,
3 δεκάδες και 5 μονάδες.

Χρησιμοποίησα 2 εκατοντάδες,
2 δεκάδες και 15 μονάδες.

(α) Να δείξεις τον αριθμό 235 με διαφορετικό τρόπο. Να σχεδιάσεις για την εκατοντάδα, | για τη δεκάδα και ● για τη μονάδα.

(β) Να δείξεις τον αριθμό 547 με 2 διαφορετικούς τρόπους.

1. Να γράψεις τον αριθμό.

2. Να συμπληρώσεις.

1 Δεκάδα = Μονάδες

3 Δεκάδες = Μονάδες

1 Εκατοντάδα = Δεκάδες

2 Εκατοντάδες = Δεκάδες

1 Εκατοντάδα = Μονάδες

2 Εκατοντάδες = Μονάδες

3. (α) Να δείξεις τον αριθμό 322 με το υλικό Dienes, χωρίς να χρησιμοποιήσεις δεκάδες.

(β) Να δείξεις τον αριθμό 322 με το υλικό Dienes, χωρίς να χρησιμοποιήσεις εκατοντάδες.

(γ) Μπορείς να δείξεις τον αριθμό 322 με το υλικό Dienes, χωρίς να χρησιμοποιήσεις μονάδες; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

---

4. Η Φωτεινή υποστηρίζει ότι ο αριθμός 649 έχει 64 δεκάδες. Συμφωνείς; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

---

5. Να συμπληρώσεις, όπως στο παράδειγμα.

529	374		
↓	↓		
52 Δεκάδες 520	74 Μονάδες 74		
256	431	705	148
↓	↓	↓	↓
<input style="width: 100%; height: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%; height: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%; height: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%; height: 100%;" type="text"/>

6. Να γράψεις τους αριθμούς στις κάρτες των παιδιών.

Ο αριθμός στη δική μου κάρτα έχει 43Δ και 9Μ.

Ο αριθμός στην κάρτα μου έχει 52Μ και 8Ε.

7. Να συμπληρώσεις, όπως στο παράδειγμα, για να σχηματίσεις τον αριθμό 753.

 Εκατοντάδες	 Δεκάδες	 Μονάδες	Μαθηματική πρόταση
6	15	3	$600 + 150 + 3 = 753$
5			
	45		
2			
0		3	

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

(α) Να γράψεις όλους τους τριψήφιους αριθμούς που σχηματίζονται με τα πιο κάτω ψηφία. Να χρησιμοποιήσεις το κάθε ψηφίο μόνο μία φορά. Πόσους αριθμούς σχημάτισες;

3

4

7

0

(β) Να γράψεις τους αριθμούς που σχημάτισες στη σειρά από τον μεγαλύτερο στον μικρότερο.

---

1. Να βάλεις σε σειρά τα ζώα, αρχίζοντας από αυτό που έχει τη μικρότερη μάζα.

Ζώο	Μάζα
Λιοντάρι	215 Kg
Ζέπρα	498 Kg
Ίπποπόταμος	1000 Kg
Κροκόδειλος	520 Kg
Καμηλοπάρδαλη	900 Kg
Λάμα	140 Kg
Καμήλα	560 Kg

	Ζώο	Μάζα
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

2. Να συμπληρώσεις, χρησιμοποιώντας τα σύμβολα $<$ ή $>$.

543	<input type="text"/>	352	271	<input type="text"/>	207	789	<input type="text"/>	987
438	<input type="text"/>	839	105	<input type="text"/>	150	372	<input type="text"/>	375

3. Να χρησιμοποιήσεις τα ψηφία **8**, **5**, **4**, **2** και **0**, για να κατασκευάσεις τριψήφιους αριθμούς:

(α) μεγαλύτερους από το 600

(β) μικρότερους από το 500

4. Να συμπληρώσεις, όπως στο παράδειγμα.

513, 267, 273, 651

267 < 267 < 513 < 651

(α) 832, 683, 178, 603

< < <

(β) 750, 549, 207, 261

< < <

(γ) 945, 118, 495, 925

> > >

5. Να συμπληρώσεις.

8 5 7 < 8 5

8 <   8

5 8 > 6 5 8

2   > 2

4 0 <   4 0

0 9 >   0 9

6   8 > 6   8

3   1 < 3   1

7   >   7

5 >   5

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Ο Λάμπρος ξεκίνησε να μετρά από τον αριθμό 320, ακολουθώντας ένα μοτίβο. Σταμάτησε στον αριθμό 420. Να γράψεις δύο διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορεί να μέτρησε.

1. (α) Να συνεχίσεις το μοτίβο στον πίνακα αριθμών.

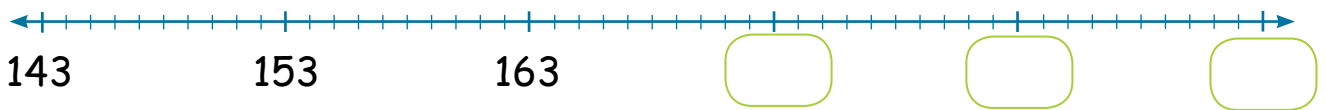
141	142	143	144	145	146	147	148	149	150
151	152	153	154	155	156	157	158	159	160
161	162	163	164	165	166	167	168	169	170
171	172	173	174	175	176	177	178	179	180
181	182	183	184	185	186	187	188	189	190

(β) Να συνεχίσεις το μοτίβο στην αριθμητική γραμμή.

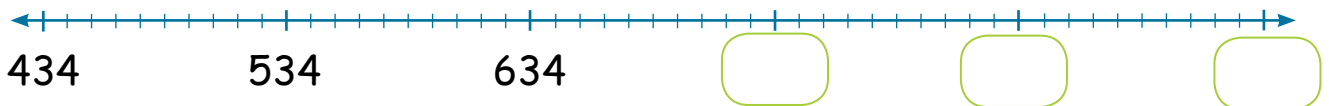

2. Να συμπληρώσεις.

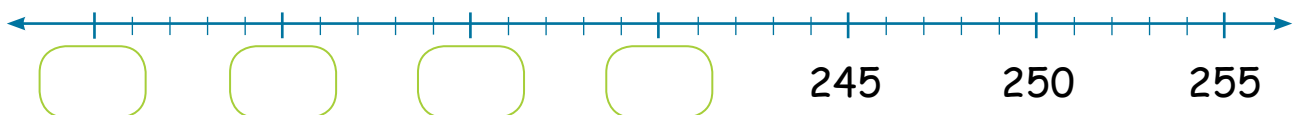
(α)

(β)

(γ)

3. (α) Να μετρήσεις 50-50 αρχίζοντας από το 100. Να χρωματίσεις τους αριθμούς στον πίνακα με κίτρινο.

(β) Να μετρήσεις 25-25 αρχίζοντας από το 100. Να βάλεις σε κύκλο τους αριθμούς στον πίνακα.

101	102	103	104	105	106	107	108	109	110
111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130
131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
141	142	143	144	145	146	147	148	149	150
151	152	153	154	155	156	157	158	159	160
161	162	163	164	165	166	167	168	169	170
171	172	173	174	175	176	177	178	179	180
181	182	183	184	185	186	187	188	189	190
191	192	193	194	195	196	197	198	199	200

(γ) Να συνεχίσεις το μοτίβο.

200, 250, 300, , , ,

200, 225, 250, , , ,

4. (α) Να περιγράψεις το μοτίβο.

(β) Αν το πιο πάνω μοτίβο συνεχιστεί, ποιοι από τους αριθμούς θα παρουσιαστούν;

960

820

725

900

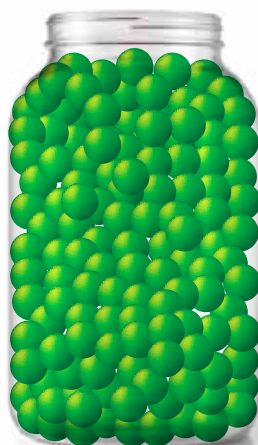
850

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Το διπλανό δοχείο περιέχει 500 βόλους.

Να εκτιμήσεις τον αριθμό των βόλων σε κάθε δοχείο.

(α)

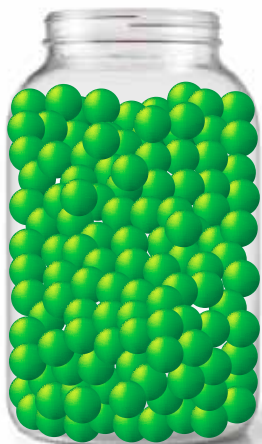
(β)

(γ)

(δ)

(ε)

(στ)

1. Να εκτιμήσεις.

(α)

10 θήκες

περίπου 70 θήκες

περίπου 30 θήκες

περίπου 20 θήκες

(β)

100 μπαλόνια

περίπου 500 μπαλόνια

περίπου 400 μπαλόνια

περίπου 200 μπαλόνια

(γ)

100 τούβλα

περίπου 300 τούβλα

περίπου 600 τούβλα

περίπου 800 τούβλα

2. Να σημειώσεις το ορθό.

Η χορωδία
στο σχολείο του
Πέτρου έχει:

- (α) 100 παιδιά
- (β) 1000 παιδιά

Η κυρία Νίκη
είναι:

- (α) 65 kg
- (β) 650 kg

Σε ένα σχολικό
λεωφορείο
βρίσκονταν:

- (α) 40 μαθητές
- (β) 400 μαθητές

Η σχολική τσάντα
της Μαίρης ζυγίζει:

- (α) 5 kg
- (β) 500 kg

Ο παππούς της
Μάρθας είναι:

- (α) 680 χρονών
- (β) 68 χρονών

3. Να σημειώσεις τις ορθές προτάσεις.

(α) Το βιβλίο των Μαθηματικών έχει λιγότερες από 1000 σελίδες.

(β) Δεν αρκούν €1000 για να αγοράσω ένα κινητό τηλέφωνο.

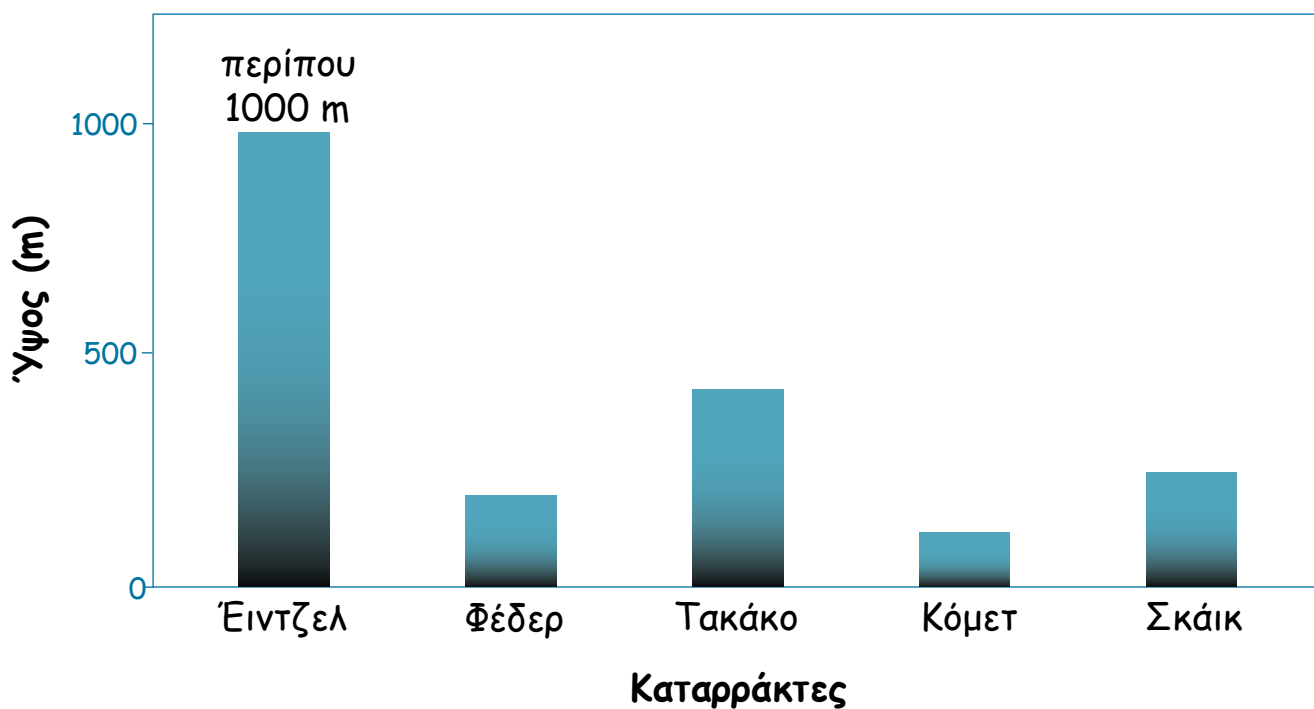
(γ) Σε μια πολυκατοικία κατοικούν περισσότερα από 1000 άτομα.

(δ) Σε ένα ερμηνευτικό λεξικό υπάρχουν ερμηνείες για περισσότερες από 1000 λέξεις.

ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ

Ο καταρράκτης Έιντζελ, ο οποίος βρίσκεται στη Βενεζουέλα, είναι ο ψηλότερος καταρράκτης στον κόσμο. Ποιο μπορεί να είναι το ύψος των άλλων καταρρακτών;

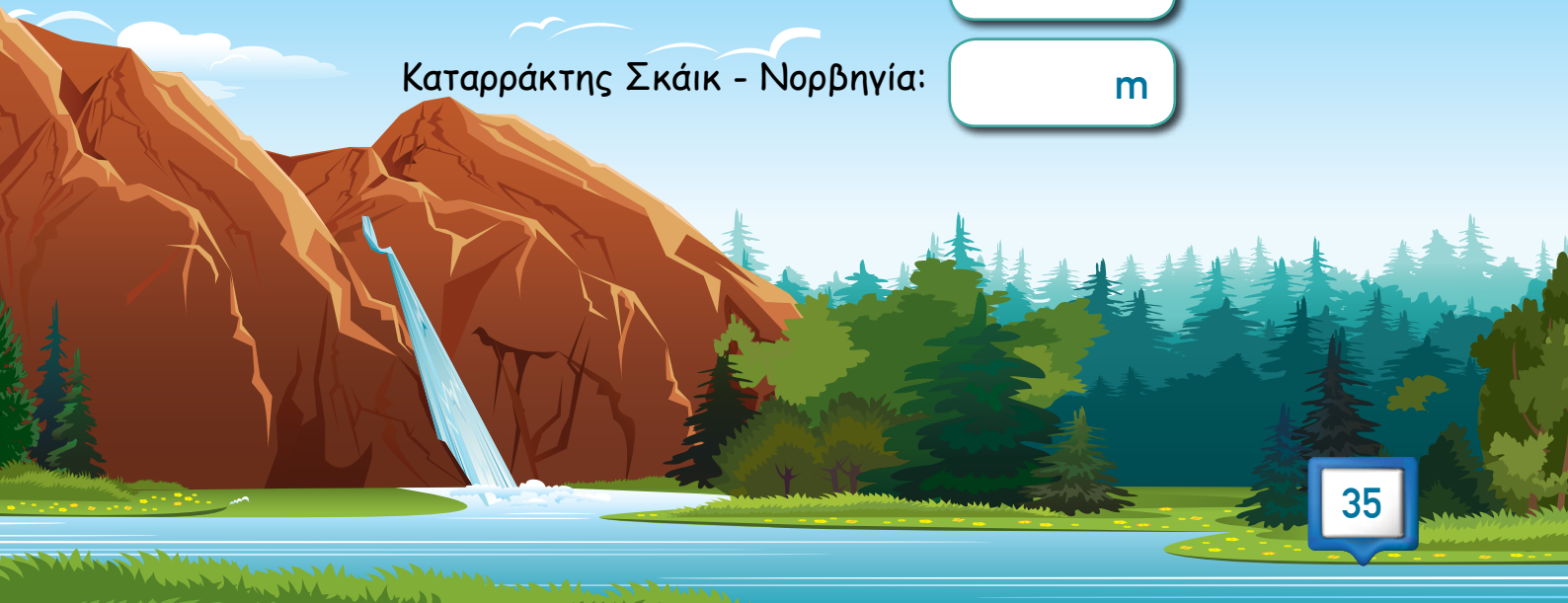

Καταρράκτης Φέδερ - Η.Π.Α.:

Καταρράκτης Τακάκο - Καναδάς:

Καταρράκτης Κόμετ - Η.Π.Α.:

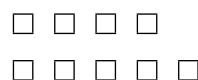
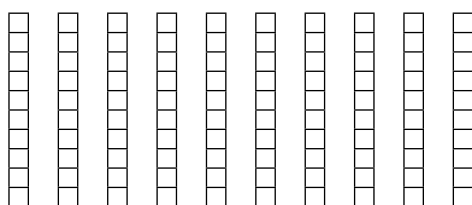
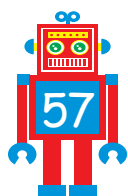
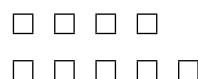
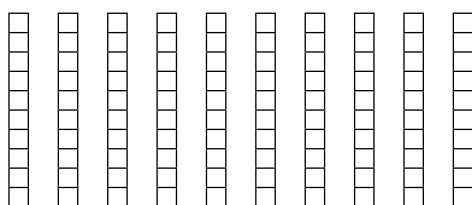
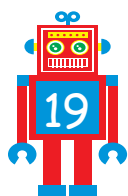
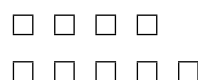
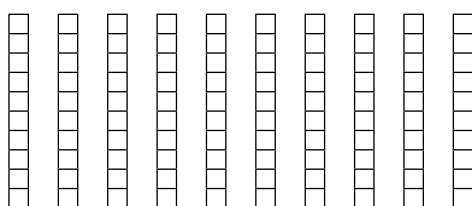
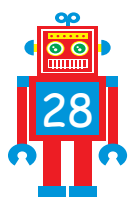
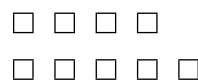
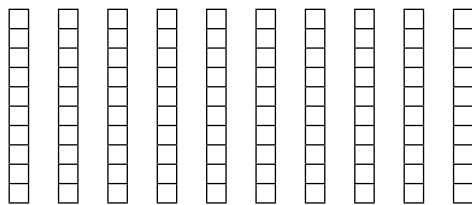
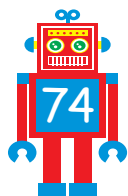
Καταρράκτης Σκάικ - Νορβηγία:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

1. Να χρωματίσεις τον κατάλληλο αριθμό μονάδων και δεκάδων για να σχηματίσεις τους αριθμούς.

2. Να γράψεις τον διψήφιο αριθμό, ο οποίος αντιστοιχεί στην περιγραφή.

Το ψηφίο των δεκάδων είναι 8.
Το ψηφίο των μονάδων είναι μεγαλύτερο από το ψηφίο των δεκάδων.

Το ψηφίο των μονάδων είναι διπλάσιο από το ψηφίο των δεκάδων.
Το άθροισμα των ψηφίων είναι 3.

Το ψηφίο των μονάδων και των δεκάδων είναι άρτιος αριθμός.
Το ψηφίο των δεκάδων είναι μικρότερο από το ψηφίο των μονάδων.
Το άθροισμα των ψηφίων είναι 6.

3. (α)

Χριστίνα

Έγραψε τους αριθμούς από το 1 μέχρι το 22.

Πόσες φορές η Χριστίνα έγραψε το ψηφίο 1; Να επεξηγήσεις.

(β) Ο Άδωνης έγραψε τους αριθμούς από το 1 μέχρι το 58. Πόσες φορές έγραψε το ψηφίο 0; Να επεξηγήσεις.

4. Να τοποθετήσεις τους αριθμούς στην αριθμητική γραμμή.

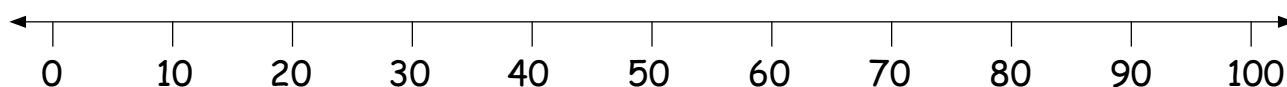
18

5

45

95

79

5. Να γράψεις ολογράφως τους αριθμούς.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Από €805

ΕΛΛΑΔΑ

Από €275

ΓΑΛΛΙΑ

Από €790

ΜΑΛΤΑ

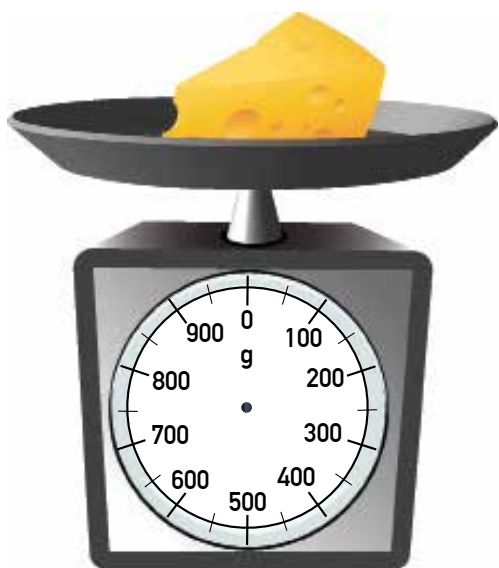
Από €422

6. Να σημειώσεις:

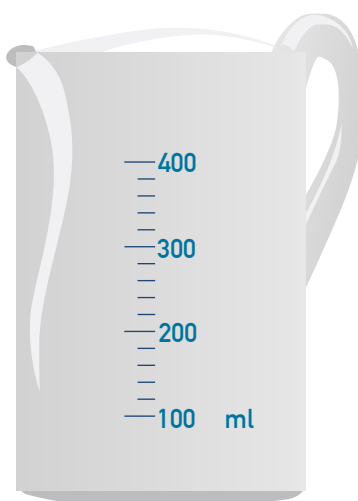
(α) την ένδειξη στη ζυγαριά

(β) την ποσότητα στην κανάτα

(γ) τη θερμοκρασία στον θερμοστάτη

350 g τυρί

180 ml λάδι

Θερμοκρασία 220° C

7. Να γράψεις έναν μικρότερο και έναν μεγαλύτερο αριθμό, όπως στο παράδειγμα.

282	289	299
-----	-----	-----

(α)

	35	
--	----	--

(β)

	90	
--	----	--

(γ)

	787	
--	-----	--

(δ)

	349	
--	-----	--

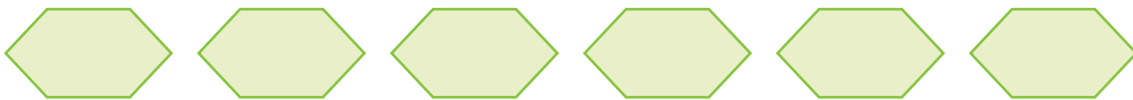
(ε)

	507	
--	-----	--

(στ)

	340	
--	-----	--

8. Να γράψεις 6 αριθμούς στη σειρά μεταξύ του 600 και του 699, αρχίζοντας από τον μικρότερο.

9. Να δείξεις στο αριθμητήριο και να γράψεις τον προηγούμενο και τον επόμενο αριθμό.

(α)

E	Δ	M

E	Δ	M
	30	

E	Δ	M

(β)

E	Δ	M

E	Δ	M
200		

E	Δ	M

(γ)

E	Δ	M

E	Δ	M
329		

E	Δ	M

10. Να συμπληρώσεις τη μαθηματική πρόταση και να γράψεις τον αριθμό, όπως στο παράδειγμα.

E Δ M

$400 + 20 + 3 = 423$

E Δ M

E Δ M

E Δ M

E Δ M

E Δ M

11. Ποια από τις πιο κάτω αναπαραστάσεις παρουσιάζει τον αριθμό 452:

★ = 1

▲ = 10

♥ = 100

(α) ★ ★ ★ ★ ▲ ▲ ▲ ▲ ▲ ♥ ♥

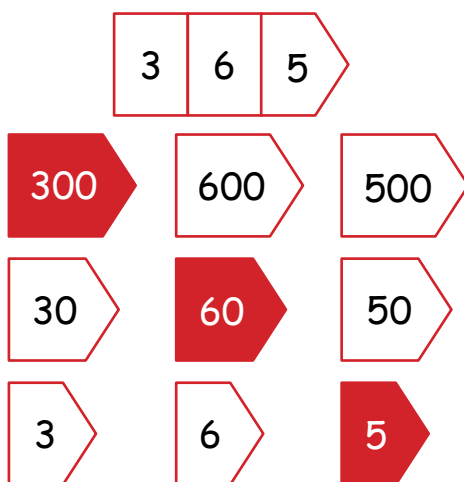
(β) ♥ ♥ ♥ ♥ ★ ★ ★ ★ ▲ ▲

(γ) ♥ ♥ ♥ ♥ ▲ ▲ ▲ ▲ ★ ★

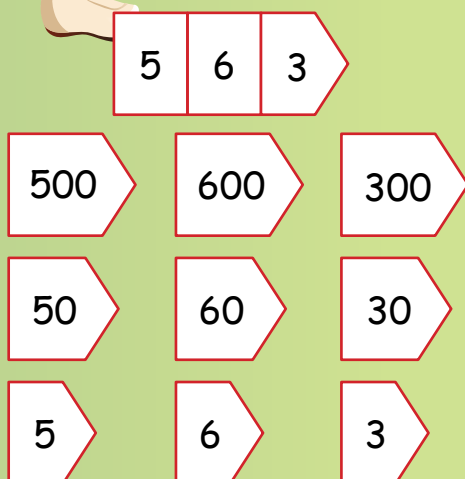
(δ) ▲ ▲ ▲ ▲ ♥ ♥ ♥ ♥ ★ ★

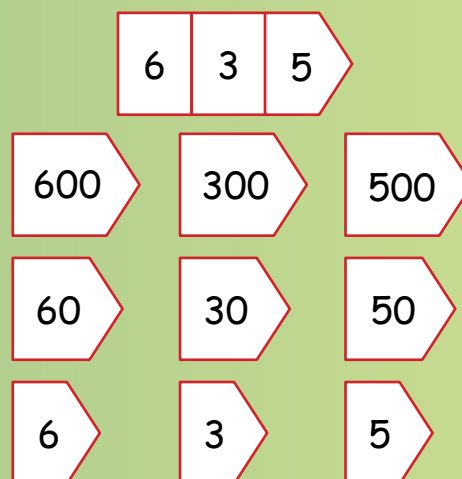
12. Να δείξεις τις κάρτες που χρησιμοποίησαν τα παιδιά για να φτιάξουν τους αριθμούς, όπως στο παράδειγμα.

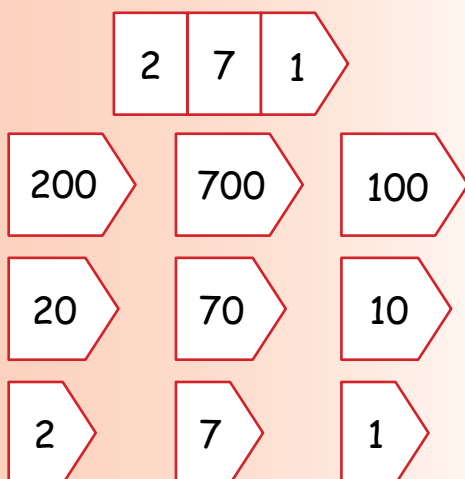
(α)

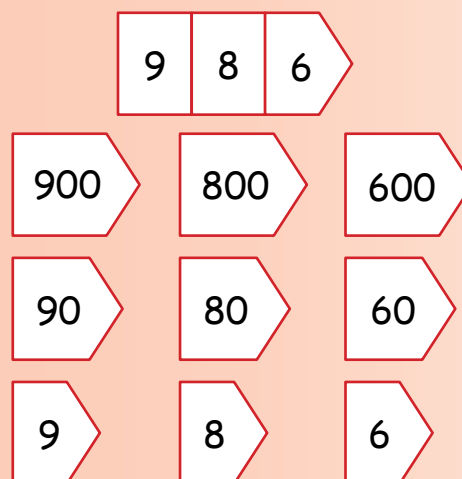
(β)

(γ)

(δ)

13. Ο κωδικός ενός χρηματοκιβωτίου είναι τριψήφιος αριθμός. Αποτελείται από τα ψηφία 2, 4 και 6. Κάθε ψηφίο εμφανίζεται μόνο μια φορά. Ποιος μπορεί να είναι ο κωδικός του χρηματοκιβωτίου; Να γράψεις όλες τις περιπτώσεις.

14. Ο Λουκάς διαβάζει πληροφορίες στο διαδίκτυο για τα ζώα. Πόσο ζυγίζει το κάθε ζώο; Να συμπληρώσεις.

153**325****513****353****351****455**

SEARCH

Ζώα

kg

- Το ψηφίο των μονάδων είναι ίσο με 3.
- Το ψηφίο των εκατοντάδων είναι κατά 2 μεγαλύτερο από το ψηφίο των μονάδων.

kg

- Το ψηφίο των μονάδων είναι ίσο με 5.
- Το ψηφίο των εκατοντάδων είναι κατά 2 μικρότερο από το ψηφίο των μονάδων.

kg

- Το ψηφίο των δεκάδων είναι ίσο με 5.
- Το ψηφίο των εκατοντάδων είναι άρτιος αριθμός.

42

15. Η Μαρίνα και ο Χάρης εργάζονται με την υπολογιστική τους μηχανή, χωρίς να σβήνουν αριθμούς.

Ποια πλήκτρα θα πατήσουν:

(α) Για να μετατραπεί ο αριθμός 475 σε 375

(β) Για να μετατραπεί ο αριθμός 681 σε 601

16. Να σημειώσεις το ορθό.

(α) Πόσο θα μεγαλώσει ο αριθμός 359, αν το ψηφίο 3 αντικατασταθεί με το ψηφίο 9;

(β) Πόσο θα μικρύνει ο αριθμός 472, αν το ψηφίο 7 αντικατασταθεί με το ψηφίο 5;

17. Να σημειώσεις την ορθή απάντηση, όπως στο παράδειγμα.

543

54 Εκατοντάδες και 3 Μονάδες	
54 Δεκάδες και 3 Μονάδες	✓
5 Δεκάδες και 43 Μονάδες	

167

16 Εκατοντάδες και 7 Μονάδες
16 Δεκάδες και 7 Μονάδες
1 Δεκάδα και 67 Μονάδες

492

4 Εκατοντάδες και 2 Μονάδες
4 Δεκάδες και 92 Μονάδες
4 Εκατοντάδες και 92 Μονάδες

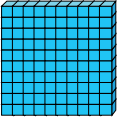
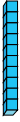

805

8 Εκατοντάδες και 5 Δεκάδες
8 Εκατοντάδες και 50 Μονάδες
80 Δεκάδες και 5 Μονάδες

730

7 Εκατοντάδες και 3 Μονάδες
73 Δεκάδες και 0 Μονάδες
70 Δεκάδες και 0 Μονάδες

18. Η Φωτεινή χρησιμοποίησε 22 κομμάτια του υλικού Dienes, για να φτιάξει τον αριθμό 364. Ποια κομμάτια είναι δυνατόν να χρησιμοποίησε; Να γράψεις δύο διαφορετικούς τρόπους.

	 Εκατοντάδες	 Δεκάδες	 Μονάδες
(α)			
(β)			

19. Να χρησιμοποιήσεις τριψήφιους αριθμούς, για να συμπληρώσεις τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Το 421 είναι κατά 200 μεγαλύτερο από το 221.

είναι κατά 100 μεγαλύτερο από

είναι κατά 200 μικρότερο από

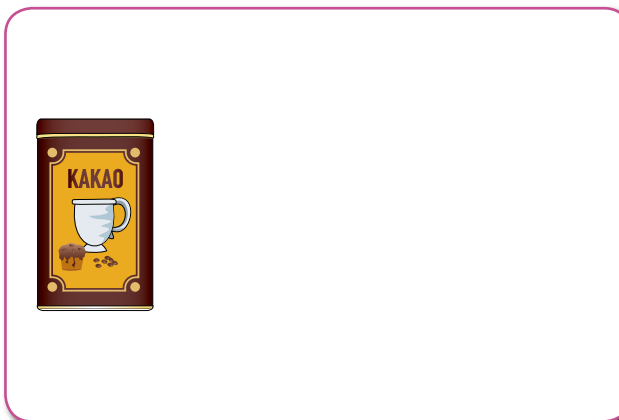
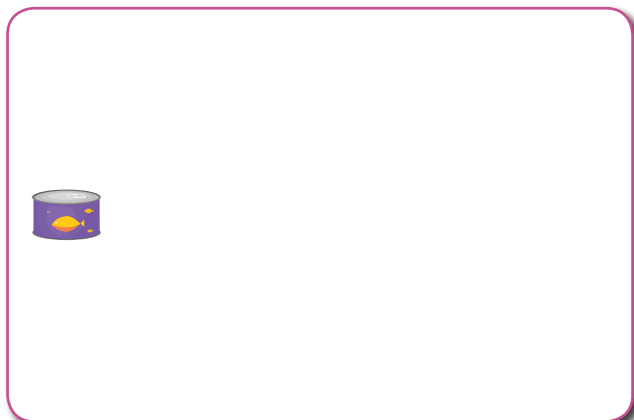
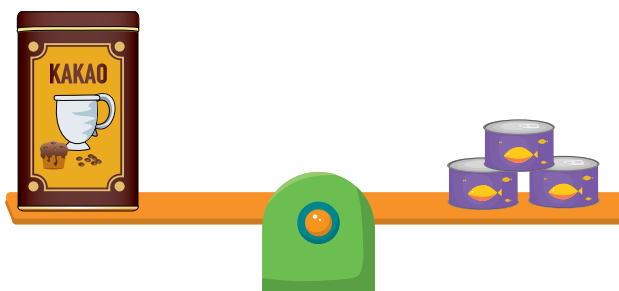
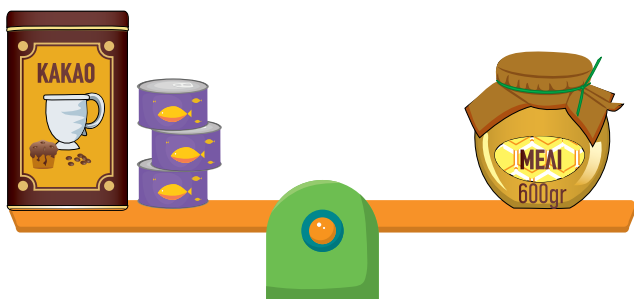
είναι κατά 50 μικρότερο από

είναι κατά 10 μεγαλύτερο από

είναι κατά 100 μικρότερο από

είναι κατά 300 μεγαλύτερο από

20. Πόσο ζυγίζει το κάθε αντικείμενο;

21. Να συμπληρώσεις με αριθμούς, όπως στο παράδειγμα.

$$389 > 145$$

$$\square < 99$$

$$576 < \square$$

$$910 > \square$$

$$\square < 281$$

$$720 > \square$$

$$\square < 720$$

22. Να χρησιμοποιήσεις τις πιο κάτω κάρτες, για να γράψεις όλους τους τριψήφιους αριθμούς οι οποίοι είναι μεγαλύτεροι από το 500.

2

4

6

6

23. (α) Να γράψεις 4 τριψήφιους αριθμούς που έχουν το 0 στη θέση των δεκάδων.

(β) Να βάλεις τους 4 αριθμούς σε σειρά αρχίζοντας από τον μικρότερο.

24. (α) Να βάλεις σε σειρά τα πιο κάτω Θέατρα, αρχίζοντας από αυτό με τη μικρότερη χωρητικότητα.

Θέατρα	Χωρητικότητα
Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου	850 άτομα
Κεντρική Σκηνή Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου	397 άτομα
Δημοτικό Θέατρο Λατσιών	576 άτομα
Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας	400 άτομα

1. _____ 2. _____

3. _____ 4. _____

(β) Ποιο από τα Θέατρα έχει χωρητικότητα περίπου 600 άτομα;

25. Να συμπληρώσεις τα μοτίβα.

(α) , 254, 354, 454, , , ,

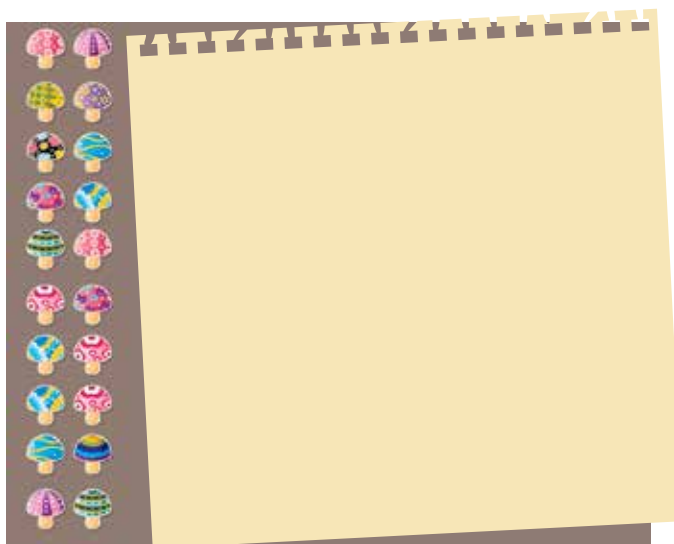
(β) , 357, 347, 337, , , ,

(γ) , 734, 729, 724, , , ,

(δ) , 825, 850, 875, , , ,

26. Πόσα περίπου είναι συνολικά τα αυτοκόλλητα, αν είναι τοποθετημένα σε ολόκληρη τη σελίδα με τον ίδιο τρόπο όπως αυτά που φαίνονται;

_____
_____

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Η Μαρίνα έγραψε τους αριθμούς 5 και 12 ως άθροισμα διαδοχικών αριθμών.

$$5 = 2 + 3$$

$$12 = 3 + 4 + 5$$

(α)

Όλοι οι αριθμοί από το 1 μέχρι το 15 μπορούν να γραφτούν ως άθροισμα διαδοχικών αριθμών.

Συμφωνείς με τη Μαρίνα; Να επεξηγήσεις.

(β) Ποιοι από τους αριθμούς από το 1 μέχρι το 15, μπορούν να γραφτούν ως άθροισμα διαδοχικών αριθμών με περισσότερους από έναν τρόπους; Να επεξηγήσεις.

1. Τα παιδιά υπολόγισαν με διαφορετικό τρόπο το άθροισμα $8 + 7 = \square$.

Ξέρω ότι $8 + 8 = 16$
Τότε $8 + 7 = 15$

$8 + 7 = \square$

2	5
---	---

$8 + 2 = 10$
 $10 + 5 = 15$

$8 + 7 = \square$

5	3
---	---

$7 + 3 = 10$
 $10 + 5 = 15$

Να βρεις το άθροισμα, με όποιο τρόπο θέλεις.

$7 + 5 = \square$

$3 + 8 = \square$

$5 + 0 = \square$

$9 + 6 = \square$

$9 + 5 = \square$

$9 + 7 = \square$

$8 + 7 = \square$

$8 + 9 = \square$

$5 + 8 = \square$

$9 + 4 = \square$

$9 + 6 + 1 = \square$

$3 + 0 + 4 = \square$

$6 + 3 + 4 = \square$

$8 + 6 = \square$

$7 + 4 = \square$

$7 + 6 = \square$

$5 + 2 + 5 = \square$

$5 + 2 + 8 = \square$

2. Να λύσεις τα προβλήματα.

(α) Η Κωνσταντίνα είχε 6 φωτογραφίες αποθηκευμένες στην ψηφιακή φωτογραφική της μηχανή. Στην εκδρομή του σχολείου έβγαλε ακόμα 9 φωτογραφίες. Πόσες φωτογραφίες είναι αποθηκευμένες στην ψηφιακή της μηχανή;

Απάντηση: _____

(β) Ο Άδωνης αγόρασε ένα κουτί νερομπογιές που στοίχιζε €8, ένα πινέλο που στοίχιζε €5 και ακόμη ένα πινέλο που στοίχιζε €6. Πόσα πλήρωσε;

Απάντηση: _____

(γ) Η Ελευθερία είναι 14 χρονών. Είναι 3 χρόνια μεγαλύτερη από τον αδελφό της. Πόσο χρονών είναι ο αδελφός της;

Απάντηση: _____

3. Να βρεις το άθροισμα. Τι παρατηρείς σε κάθε περίπτωση;

(α) $8 + 3 = \square$

$8 + 4 = \square$

$8 + 5 = \square$

$8 + 6 = \square$

(β) $5 + 6 = \square$

$6 + 6 = \square$

$7 + 6 = \square$

$8 + 6 = \square$

(γ) $9 + 4 = \square$

$8 + 5 = \square$

$7 + 6 = \square$

$6 + 7 = \square$

4. Να γράψεις όσο το δυνατόν περισσότερες μαθηματικές προτάσεις πρόσθεσης που να δίνουν άθροισμα 18.

5. Να βρεις τη διαφορά, όπως στο παράδειγμα.

$$12 - 5 = 7$$

Σκέφτομαι ότι
 $12 - 2 = 10$
 $10 - 3 = 7$

$$(α) 11 - 5 = \square$$

$$(α) 13 - 6 = \square$$

$$(γ) 14 - 8 = \square$$

$$(δ) 12 - 7 = \square$$

6. Να βρεις τη διαφορά και να συνεχίσεις τα μοτίβα. Τι παρατηρείς σε κάθε περίπτωση;

$$16 - 5 = \square$$

$$15 - 5 = \square$$

$$12 - 5 = \square$$

$$16 - 6 = \square$$

$$15 - 6 = \square$$

$$13 - 6 = \square$$

$$16 - 7 = \square$$

$$15 - 7 = \square$$

$$14 - 7 = \square$$

---

7. Να συμπληρώσεις.

$6 + 9 = \square$

$15 - 8 = \square$

$18 - 9 = \square$

$6 + 6 = \square$

$16 - 9 = \square$

$9 + \square = 16$

$3 + \square = 11$

$\square + 7 = 12$

$\square + 9 = 17$

$\square + 8 = 14$

$11 - \square = 6$

$12 - \square = 7$

$\square - 4 = 7$

$\square - 6 = 8$

$\square - 6 = 12$

8. Να λύσεις τα προβλήματα.

(α) Ο Αντρέας αγόρασε μία κασετίνα που στοίχιζε €7 και ένα κουτί χρωματιστά μολύβια που στοίχιζε €6. Στο ταμείο έδωσε €15. Πόσα ρέστα πήρε;

Απάντηση: _____

(β) Στη θεατρική παράσταση του σχολείου της Μελίνας συμμετείχαν μερικά αγόρια. Τα κορίτσια που συμμετείχαν ήταν 7 περισσότερα. Πόσα αγόρια συμμετείχαν στη θεατρική παράσταση, αν τα κορίτσια ήταν 13;

Απάντηση: _____

(γ) Η κυρία Κατερίνα έφτιαξε 15 μπισκότα για τα εγγονάκια της. Τα εγγονάκια της έφαγαν μερικά. Έμειναν 8 μπισκότα. Πόσα μπισκότα έφαγαν τα εγγονάκια της;

Απάντηση: _____

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Η Μαρία αντίστρεψε τα ψηφία του αριθμού 12 και σχηματίστηκε ο αριθμός 21. Το άθροισμα των δύο αριθμών είναι 33.

(α) Να εφαρμόσεις την ίδια διαδικασία για τους αριθμούς 32 και 41.

(β) Τι παρατηρείς; Να εξηγήσεις γιατί συμβαίνει αυτό.

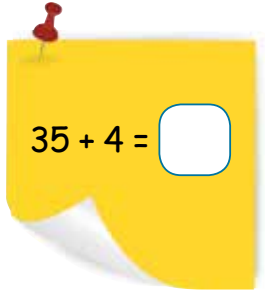
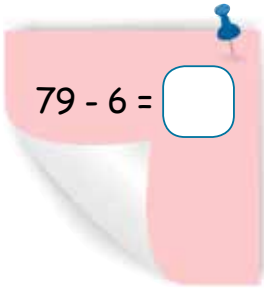
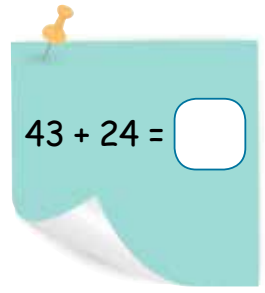
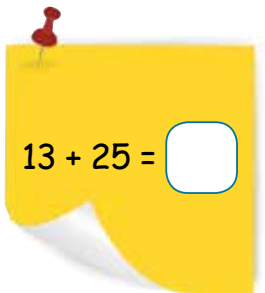
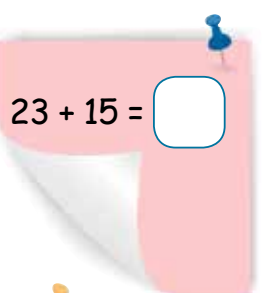
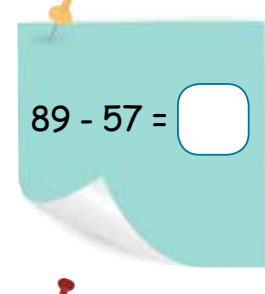
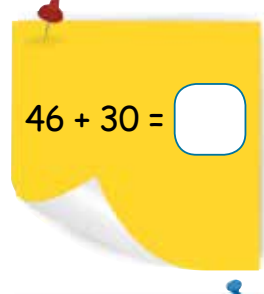
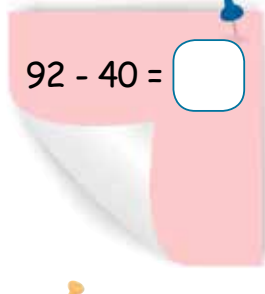
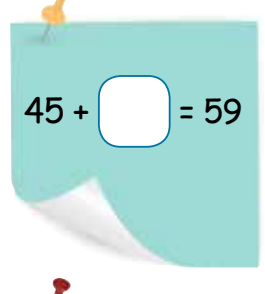
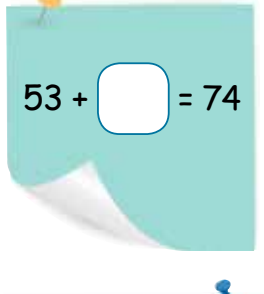
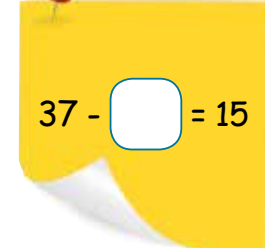
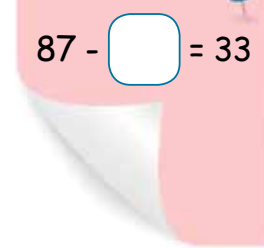
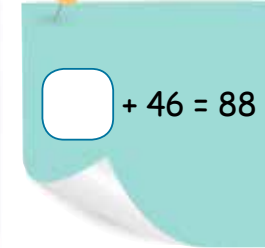
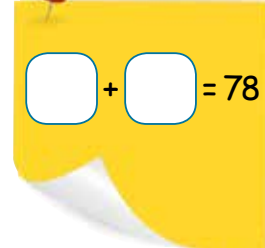
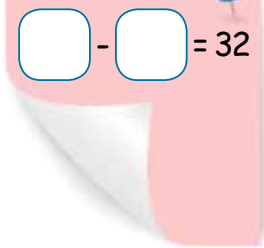

(γ) Να βρεις και άλλα παραδείγματα στα οποία συμβαίνει το ίδιο.

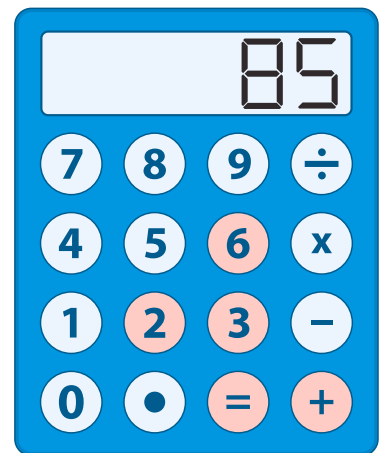
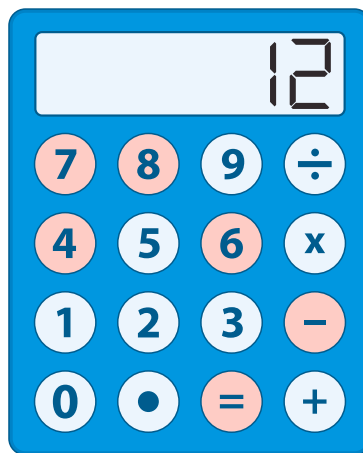
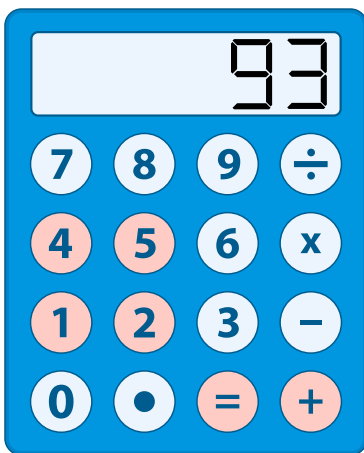
(δ) Να εξετάσεις κατά πόσο η παρατήρηση που έκανες στο (β) ισχύει για όλους τους διψήφιους αριθμούς.

1. Να συμπληρώσεις.

 $35 + 4 = \square$	 $79 - 6 = \square$	 $43 + 24 = \square$	 $13 + 25 = \square$	 $23 + 15 = \square$
 $89 - 57 = \square$	 $46 + 30 = \square$	 $92 - 40 = \square$	 $45 + \square = 59$	 $53 + \square = 74$
 $37 - \square = 15$	 $87 - \square = 33$	 $\square + 46 = 88$	 $\square + \square = 78$	 $\square - \square = 32$

2. Να χρησιμοποιήσεις μόνο τα χρωματισμένα πλήκτρα, για να βρεις το αποτέλεσμα που εμφανίζεται στην οθόνη της υπολογιστικής μηχανής. Να γράψεις τη μαθηματική πρόταση.

_____

_____

_____

3. Να επιλέξεις την ερώτηση που αντιστοιχεί στη μαθηματική πρόταση και να λύσεις το πρόβλημα.

$$32 + 27 = \square$$

Ο κύριος Φρίξος αγόρασε ένα παντελόνι που στοιχίζει €32 και ένα πουκάμισο που στοιχίζει €27.

- (α) Πόσο πιο ακριβό ήταν το παντελόνι από το πουκάμισο;
- (β) Πόσα πλήρωσε;
- (γ) Πόσα ρέστα πήρε;

Απάντηση: _____

$$38 - 23 = \square$$

Η Δανάη παρακολούθησε μια ταινία που είχε διάρκεια 38 λεπτά και ένα επεισόδιο από την αγαπημένη της σειρά που είχε διάρκεια 23 λεπτά.

- (α) Πόσα λεπτά παρακολούθησε τηλεόραση η Δανάη;
- (β) Πόσο λιγότερη ήταν η διάρκεια της ταινίας από τη διάρκεια του επεισοδίου της αγαπημένης της σειράς;
- (γ) Πόσο λιγότερη ήταν η διάρκεια του επεισοδίου της αγαπημένης της σειράς από τη διάρκεια της ταινίας;

Απάντηση: _____

4. Να υπολογίσεις το αποτέλεσμα.

$$27 + 60 = \square$$

$$70 + 19 = \square$$

$$36 - 20 = \square$$

$$27 + 160 = \square$$

$$70 + 119 = \square$$

$$136 - 20 = \square$$

$$127 + 60 = \square$$

$$170 + 19 = \square$$

$$136 - 120 = \square$$

$$47 + 42 = \square$$

$$470 + 420 = \square$$

$$73 - 21 = \square$$

$$730 - 210 = \square$$

$$35 + 24 = \square$$

$$350 + 240 = \square$$

$$97 - 45 = \square$$

$$970 - 450 = \square$$

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

(α) Να συμπληρώσεις τις πιο κάτω ισότητες.

$$26 + 23 = 27 + \square$$

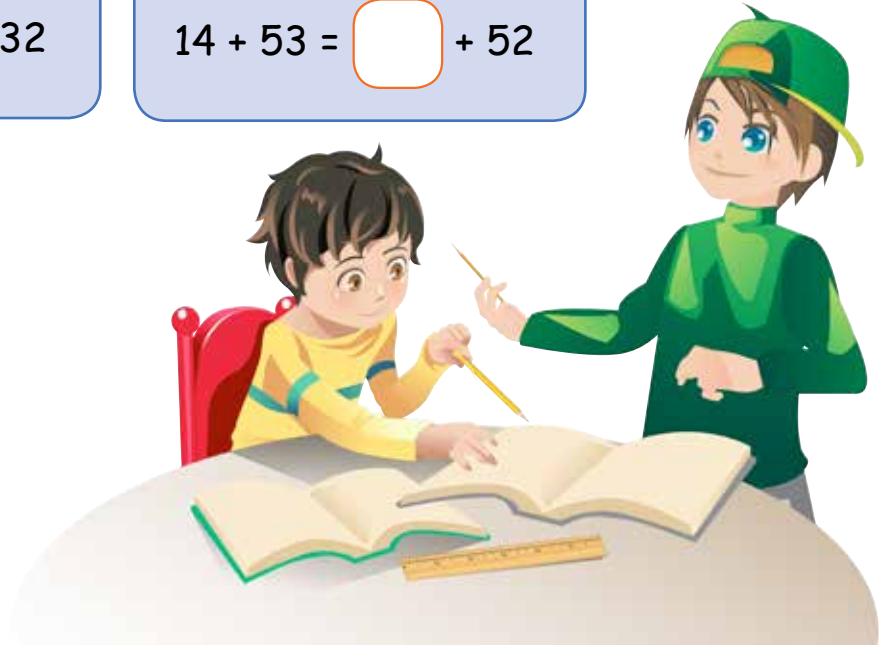
$$\square + 46 = 21 + 45$$

$$67 + \square = 57 + 32$$

$$35 + 12 = 34 + \square$$

$$53 + 24 = 43 + \square$$

$$14 + 53 = \square + 52$$

Τι παρατηρείς;

(β) Να συμπληρώσεις την ισότητα με διάφορους τρόπους. Να εξηγήσεις τον τρόπο σκέψης σου.

$$78 - \square = 79 - \square$$

(β) Να συμπληρώσεις τις ισότητες. Να εξηγήσεις τον τρόπο σκέψης σου.

$$59 - \square = 58 - 33$$

$$76 - 45 = \square - 44$$

$$130 - 20 = \square - 21$$

$$85 - \square = 95 - 33$$

ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ

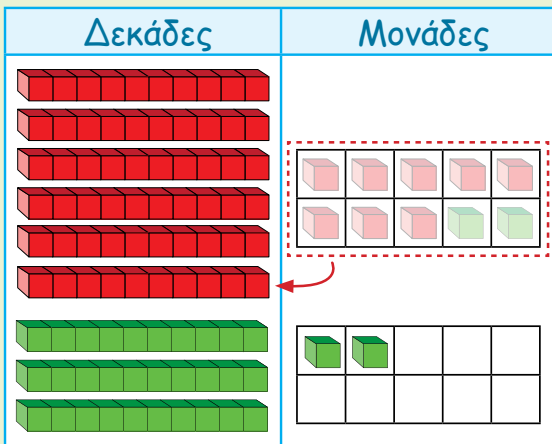
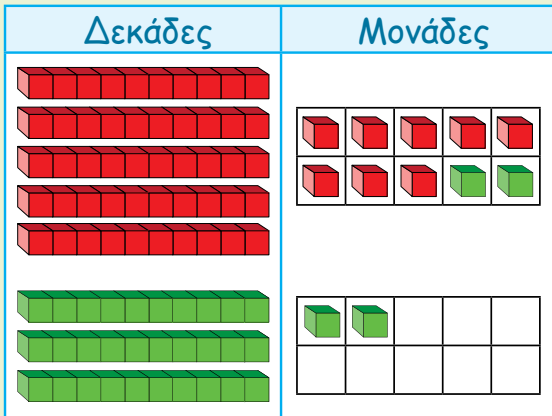
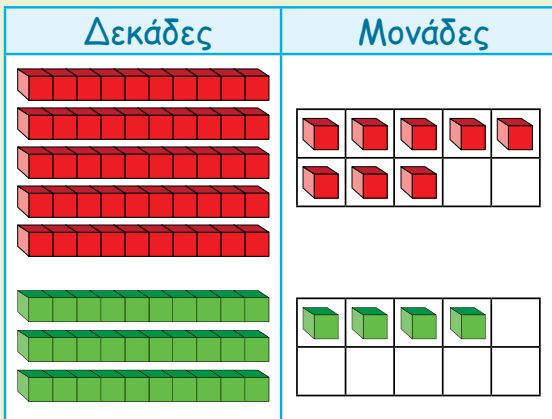
Να βρεις όσο το δυνατόν περισσότερους τρόπους, για να υπολογίσεις το άθροισμα $38 + 47$.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Τα παιδιά εργάστηκαν με διαφορετικούς τρόπους, για να υπολογίσουν το άθροισμα $58 + 34 = \square$.

Εγώ χρησιμοποίησα κύβους Dienes, για να βρω το άθροισμα.

Άννα

Νικόλας

Σκέφτηκα ότι
 $50 + 30 = 80$
 $8 + 4 = 12$
 $80 + 12 = 92$

$$\begin{array}{r} 58 \\ + 34 \\ \hline 12 \\ + 80 \\ \hline 92 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ 58 \\ + 34 \\ \hline 92 \end{array}$$

Εργαστήκαμε κατακόρυφα.

Χριστίνα

Αντώνης

Να εξηγήσεις τον τρόπο με τον οποίο εργάστηκε το κάθε παιδί.

1. Να χρησιμοποιήσεις κύβους Dienes, για να υπολογίσεις το άθροισμα, όπως στο παράδειγμα.

Αντάλλαξα τις 10 μονάδες με μία δεκάδα.

Άγγελος

Δεκάδες	Μονάδες
4	8
+ 2	4
<hr/>	
6	12
<hr/>	
7	2

(α)

Δεκάδες	Μονάδες
5	7
+	5
<hr/>	
	<input type="text"/>
<hr/>	

(β)

Δεκάδες	Μονάδες
6	8
+	9
<hr/>	
	<input type="text"/>
<hr/>	

(γ)

Δεκάδες	Μονάδες
3	6
+	7
<hr/>	
	<input type="text"/>
<hr/>	

(δ)

Δεκάδες	Μονάδες
6	7
+	5
<hr/>	
	<input type="text"/>
<hr/>	

(ε)

Δεκάδες	Μονάδες
2	3
+	8
<hr/>	
	<input type="text"/>
<hr/>	

(στ)

Δεκάδες	Μονάδες
4	2
+	9
<hr/>	
	<input type="text"/>
<hr/>	

(ζ)

Δεκάδες	Μονάδες
7	9
+	8
<hr/>	
	<input type="text"/>
<hr/>	

(η)

Δεκάδες	Μονάδες
3	4
+	7
<hr/>	
	<input type="text"/>
<hr/>	

2. Να λύσεις τα προβλήματα.

(α) Ένα διώροφο εμπορικό κέντρο έχει συνολικά 29 καταστήματα. Στον πρώτο όροφο βρίσκονται 14 καταστήματα. Πόσα καταστήματα βρίσκονται στον δεύτερο όροφο του εμπορικού κέντρου;

Απάντηση: _____

(β) Ο Παρθενώνας έχει ύψος 15 m. Ο Λευκός Πύργος είναι 19 m ψηλότερος. Ποιο είναι το ύψος του Λευκού Πύργου;

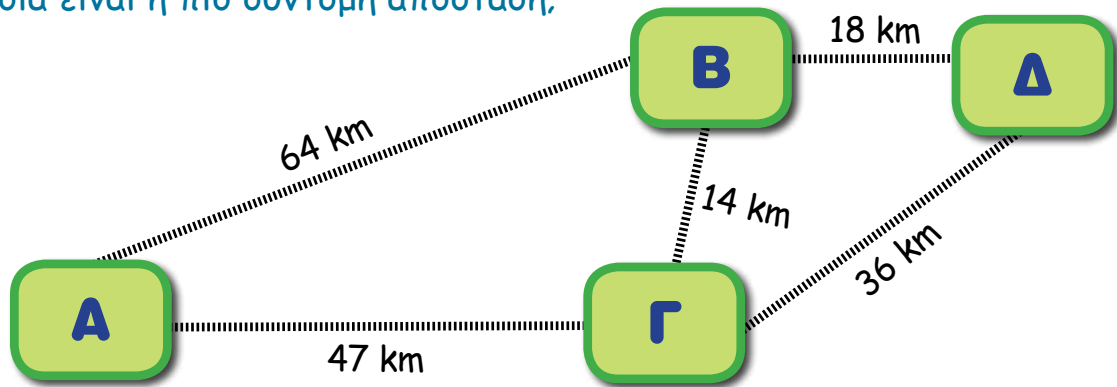
Απάντηση: _____

(γ) Οι χτύποι της καρδιάς του Βασίλη στην αρχή της προπόνησης ήταν 72 ανά λεπτό. Στο τέλος της προπόνησης οι χτύποι της καρδιάς του ήταν 94 ανά λεπτό. Πόσο αυξήθηκαν οι χτύποι της καρδιάς του Βασίλη κατά τη διάρκεια της προπόνησης;

Απάντηση: _____

3. Στον χάρτη φαίνονται οι διαδρομές του λεωφορείου μεταξύ 4 πόλεων. Ο Πέτρος θέλει να μεταβεί από την πόλη Α στην πόλη Δ. Ποια είναι η πιο σύντομη απόσταση;

4. Να γράφεις την κατάλληλη ερώτηση και να λύσεις τα προβλήματα.

(α) Η Κατερίνα αγόρασε ένα φόρεμα που στοίχιζε €48 και μια φούστα που στοίχιζε €23.

Ερώτηση: _____

Απάντηση: _____

(β) Τη Δευτέρα πωλήθηκαν στο σχολικό κυλικείο 57 χυμοί. Την Τρίτη πωλήθηκαν 25 χυμοί λιγότεροι.

Ερώτηση: _____

Απάντηση: _____

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Τα παιδιά υπολόγισαν διάφορα αθροίσματα.

$$48 + 34 = 82$$

Σκέφτηκα ότι $48 + 30 = 78$

$$78 + 4 = 82$$

Σταύρος

Μαρίνα

$$26 + 25 = 51$$

Ξέρω ότι $25 + 25 = 50$

$$\text{Τότε } 26 + 25 = 51$$

$$39 + 46 = 85$$

Ξέρω ότι $40 + 46 = 86$

Πρόσθεσα 40 και όχι 39,
για αυτό η απάντηση θα
είναι $86 - 1 = 85$

Αντώνης

Να εξηγήσεις τον τρόπο με τον οποίο εργάστηκε το κάθε παιδί.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Να υπολογίσεις το άθροισμα, με όποιο τρόπο θέλεις.
Να εξηγήσεις πώς εργάστηκες.

$$54 + 17 = \square$$

$$29 + 63 = \square$$

$$45 + 47 = \square$$

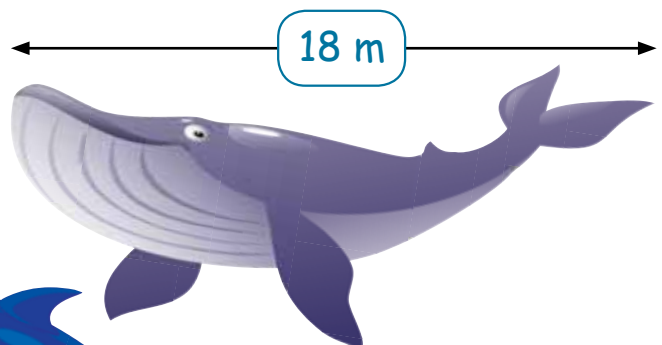
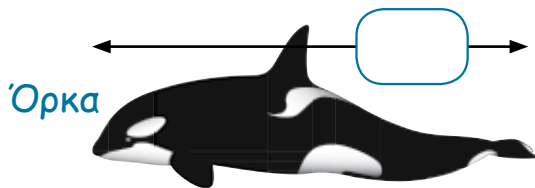
$$68 + 16 = \square$$

$$12 + 49 = \square$$

2. Να συμπληρώσεις το μήκος της κάθε φάλαινας.

(α) Το μήκος της όρκας είναι κατά 10 m μικρότερο από το μήκος της φάλαινας των πάγων.

(β) Το μήκος της γαλάζιας φάλαινας είναι κατά 15 m μεγαλύτερο από το μήκος της φάλαινας των πάγων.

3. Να επιλέξεις σε κάθε περίπτωση την ερώτηση που αντιστοιχεί στη συγκεκριμένη απάντηση.

Ο Νίκος και η Άννα πήγαν σε ένα εστιατόριο.

(α) Πόσα θα πληρώσουν, αν παραγγείλουν τα χοιρινά φιλετάκια, τη σαλάτα και τη μακαρονάδα με γαρίδες;

(β) Πόσα θα πληρώσουν, αν παραγγείλουν τη μακαρονάδα με γαρίδες, το ολόκληρο μικρό κοτόπουλο και το βοδινό φιλέτο;

(γ) Πόσα θα πληρώσουν, αν παραγγείλουν το βοδινό φιλέτο, τα χοιρινά φιλετάκια και τη σαλάτα;

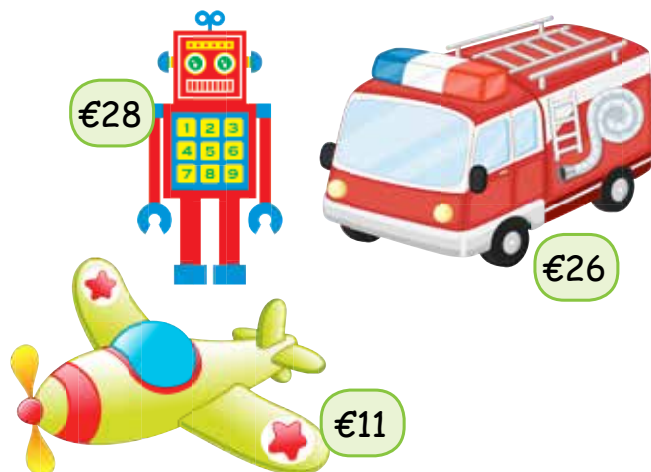
Απάντηση: €61

Ο Τάσος πήγε στο κατάστημα παιχνιδιών. Στο πορτοφόλι του είχε €64.

(α) Πόσα θα πληρώσει, αν αγοράσει το πυροσβεστικό και το αεροπλάνο;

(β) Πόσα χρήματα χρειάζεται, για να αγοράσει το ρομπότ, το πυροσβεστικό και το αεροπλάνο;

(γ) Πόσα χρήματα θα του μείνουν, αν αγοράσει το αεροπλάνο;

Απάντηση: €53

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Σε μια κατασκήνωση δήλωσαν συμμετοχή 33 κορίτσια και 35 αγόρια. Να συμπληρώσεις τον πίνακα κατανομής των παιδιών σε δωμάτια, λαμβάνοντας υπόψη τις πιο κάτω πληροφορίες.

Σύμφωνα με τους κανόνες της κατασκήνωσης, τα αγόρια και τα κορίτσια πρέπει να κοιμούνται σε ξεχωριστά δωμάτια.

Αριθμός κρεβατιών στα δωμάτια	
Δωμάτια	Αριθμός κρεβατιών
Κόκκινο	10
Γαλάζιο	10
Κίτρινο	12
Πράσινο	12
Πορτοκαλί	12
Γκρίζο	8
Άσπρο	8

Κατανομή παιδιών σε δωμάτια		
Δωμάτιο	Αριθμός κοριτσιών	Αριθμός αγοριών
Κόκκινο		
Γαλάζιο		
Κίτρινο		
Πράσινο		
Πορτοκαλί		
Γκρίζο		
Άσπρο		

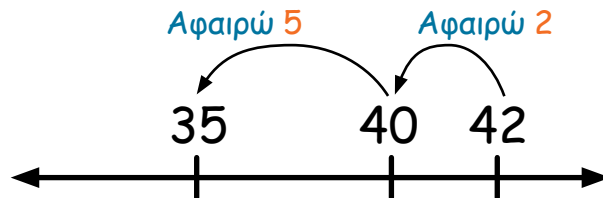

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Τα παιδιά υπολόγισαν τη διαφορά στις πιο κάτω αφαιρέσεις.

$$42 - 7 = 35$$

Σκέφτηκα ότι $42 - 2 = 40$
 $40 - 5 = 35$

Σταύρος

Μαρίνα

$$74 - 9 = 65$$

Ξέρω ότι $74 - 10 = 64$

Αφαίρεσα 10 και όχι 9,
για αυτό η απάντηση είναι
 $64 + 1 = 65$.

$$44 - 8 = 36$$

Ξέρω ότι $14 - 8 = 6$

Τότε $44 - 8 = 36$

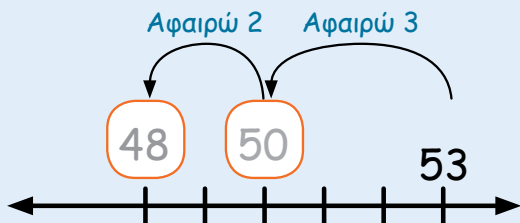
Χριστίνα

Να εξηγήσεις τον τρόπο με τον οποίο εργάστηκε το κάθε παιδί.

1. Να συμπληρώσεις για να βρεις τη διαφορά, όπως στο παράδειγμα.

$$53 - 5 = 48$$

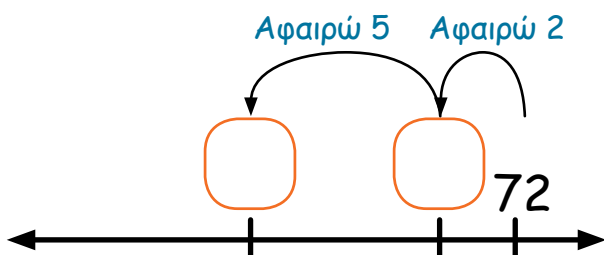

Γνωρίζω ότι
 $5 = 3 + 2$

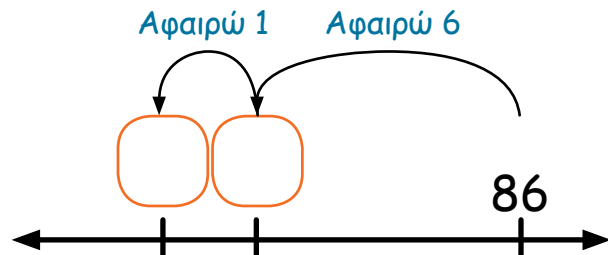
Επομένως, θα αφαιρέσω
από το 53 πρώτα 3 και
στη συνέχεια 2.

(α) $72 - 7 = \square$

(β) $86 - 7 = \square$

(γ) $31 - 6 = \square$

(δ) $62 - 4 = \square$

(ε) $93 - 7 = \square$

(στ) $25 - 8 = \square$

2. Να συμπληρώσεις.

(α)

$10 - 4 = \square$

$30 - 4 = \square$

$90 - 4 = \square$

(β)

$13 - 8 = \square$

$43 - 8 = \square$

$73 - 8 = \square$

(γ)

$14 - 6 = \square$

$34 - 6 = \square$

$64 - 6 = \square$

(δ)

$12 - 9 = \square$

$22 - 9 = \square$

$52 - 9 = \square$

(ε)

$16 - 7 = \square$

$36 - 7 = \square$

$96 - 7 = \square$

3. Να υπολογίσεις τη διαφορά και να ελέγξεις την ορθότητα της απάντησής σου, όπως στο παράδειγμα.

Υπολόγισα ότι $36 - 7 = 29$

Για να ελέγξω την απάντηση

σκέφτομαι ότι $29 + 7 = 36$

Χριστίνα

Υπολογίζω ότι $45 - 9 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

Υπολογίζω ότι $53 - 8 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

Υπολογίζω ότι $82 - 7 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

Υπολογίζω ότι $61 - 6 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

4. Να συμπληρώσεις τον πίνακα για την κατάταξη των αθλητών στην κολύμβηση με βάση τις πληροφορίες.

- Ο Χάρης τερμάτισε 8 δευτερόλεπτα πριν από τον Δημήτρη.
- Ο χρόνος του Δημήτρη ήταν 57 δευτερόλεπτα.
- Ο Νικόλας τερμάτισε 6 δευτερόλεπτα μετά από τον Χάρη.

Κολύμβηση 50 m πρόσθιο		
Κατάταξη	Όνομα αθλητή	Χρόνος (δευτερόλεπτα)
1ος		
2ος		
3ος		

5. Να επιλέξεις την κάρτα με τη μεγαλύτερη διαφορά, χωρίς να κάνεις τις πράξεις.

(α) $65 - 9$

$64 - 9$

$66 - 9$

(β) $34 - 7$

$34 - 9$

$34 - 8$

(γ) $23 - 7$

$25 - 7$

$24 - 7$

(δ) $72 - 5$

$72 - 7$

$72 - 6$

(ε) $41 - 6$

$42 - 6$

$42 - 7$

(στ) $52 - 8$

$52 - 9$

$51 - 8$

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Σε ποιες από τις πιο κάτω αφαιρέσεις το ψηφίο των μονάδων της διαφοράς είναι 9; Να εξηγήσεις τον τρόπο σκέψης σου.

$41 - 22$

$53 - 31$

$24 - 6$

$37 - 8$

$75 - 16$

$86 - 27$

$58 - 39$

$60 - 47$

$40 - 11$

$17 - 8$

$14 - 5$

$32 - 3$

$95 - 44$

1.

Χάρης

Για να βρω τη διαφορά
 $64 - 26$ σκέφτηκα:

Γνωρίζω ότι $26 = 20 + 6$

Επομένως θα αφαιρέσω
από το 64 πρώτα το 20
και στη συνέχεια το 6.

$$64 - 20 = 44$$

$$44 - 6 = 38$$

Για να βρω τη διαφορά
 $53 - 27$ σκέφτηκα:

Γνωρίζω ότι $27 = 20 + 7$

Επομένως θα αφαιρέσω
από το 53 πρώτα το 7
και στη συνέχεια το 20.

$$53 - 7 = 46$$

$$46 - 20 = 26$$

Νικόλ

Για να βρω τη διαφορά
 $42 - 15$ σκέφτηκα:

$$15 + \square = 42$$

$$\text{Επειδή } 15 + 27 = 42$$

$$42 - 15 = 27$$

Ελένη

Να υπολογίσεις τη διαφορά με όποιο τρόπο θέλεις.

$$52 - 38 = \square$$

$$71 - 25 = \square$$

$$84 - 16 = \square$$

$$63 - 47 = \square$$

$$96 - 59 = \square$$

$$45 - 28 = \square$$

2. Ο Κώστας και ο Βάσος παίζουν ένα παιχνίδι. Νικητής του παιχνιδιού είναι εκείνος που παίρνει τους περισσότερους βαθμούς. Ο πίνακας παρουσιάζει τη βαθμολογία κάθε παιδιού στους 4 γύρους του παιχνιδιού.

	Κώστας	Βάσος
1ος γύρος	25 βαθμούς	32 βαθμούς
2ος γύρος	32 βαθμούς	39 βαθμούς
3ος γύρος	45 βαθμούς	27 βαθμούς
4ος γύρος	58 βαθμούς	61 βαθμούς

(α) Ποιος είναι ο νικητής σε κάθε γύρο και με πόσους βαθμούς διαφορά;

(β) Ποιος είναι ο νικητής του παιχνιδιού και με πόσους βαθμούς διαφορά;

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

- (α) Να χρησιμοποιήσεις κύβους Dienes, για να υπολογίσεις τη διαφορά $54 - 6$.
- (β) Να δείξεις με σχέδιο τον τρόπο με τον οποίο εργάστηκες.

- (γ) Να εξηγήσεις πώς εργάστηκες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. (α) Ο Σοφοκλής εργάστηκε με κύβους Dienes, όπως φαίνεται πιο κάτω, για να βρει τη διαφορά $35 - 7$.

Δεκάδες	Μονάδες

Δεκάδες	Μονάδες

Δεκάδες	Μονάδες

Δεκάδες	Μονάδες
3	5
-	7

Δεκάδες	Μονάδες
2	15
-	7

Δεκάδες	Μονάδες
2	15
-	7

2	8

Να περιγράψεις τον τρόπο εργασίας σου.

(β) Να χρησιμοποιήσεις κύβους Dienes, για να υπολογίσεις τη διαφορά, όπως στο παράδειγμα.

Δεκάδες	Μονάδες
5	12
~~6~~	~~2~~
-	9

5	3

Δεκάδες	Μονάδες
□	□
4	5
-	7

Δεκάδες	Μονάδες
□	□
7	0
-	6

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
3	2
-	7
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
6	0
-	4
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
8	3
-	8
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
5	7
-	9
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
9	4
-	6
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
4	6
-	7
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
4	2
-	8
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
7	1
-	9
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
5	3
-	6
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
7	2
-	6
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
8	0
-	9
<hr/>	

Δεκάδες 	Μονάδες
<input type="text"/>	<input type="text"/>
7	4
-	8
<hr/>	

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Η Μαρία εργάστηκε με το εφαρμογίδιο και κατέγραψε δίπλα τις ενέργειές της.

	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>- 1</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			4	5	- 1	8	<hr/>					
4	5												
- 1	8												
<hr/>													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>~~4~~</td> <td>~~5~~</td> </tr> <tr> <td>- 1</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			3	15	~~4~~	~~5~~	- 1	8	<hr/>			
3	15												
~~4~~	~~5~~												
- 1	8												
<hr/>													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>~~4~~</td> <td>~~5~~</td> </tr> <tr> <td>- 1</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>7</td> </tr> </tbody> </table>			3	15	~~4~~	~~5~~	- 1	8	<hr/>		2	7
3	15												
~~4~~	~~5~~												
- 1	8												
<hr/>													
2	7												

http://nlvm.usu.edu/en/nav/frames_asid_11_g_2_t_1.html?from=category_g_2_t_1.html

(α) Να περιγράψεις τον τρόπο με τον οποίο εργάστηκε η Μαρία.

(β) Θα εργαζόταν με τον ίδιο τρόπο, για να υπολογίσει τη διάφορα 86-53; Να επεξηγήσεις.

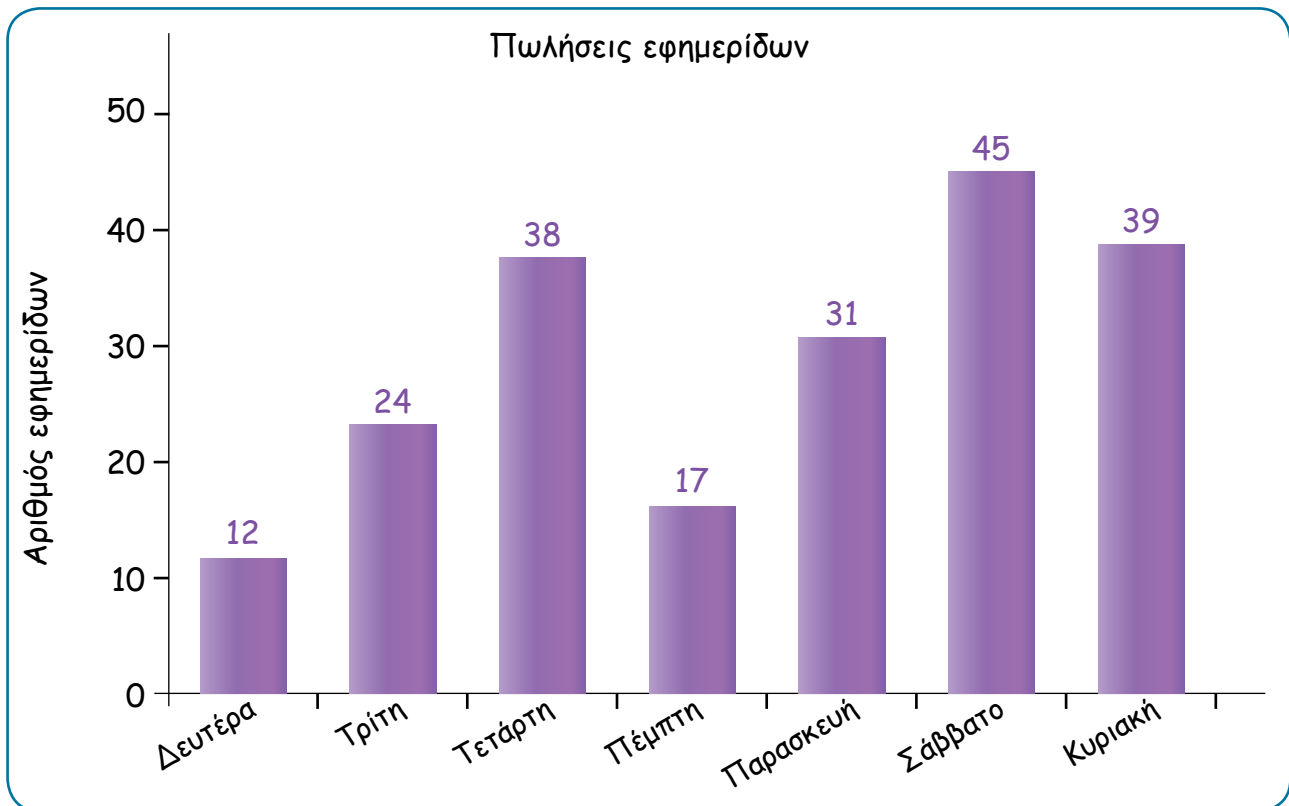

1. Να υπολογίσεις τη διαφορά.

<p>(α)</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>- 1</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>			5	0	- 1	7	<hr/>				<p>(β)</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>- 3</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>			9	2	- 3	8	<hr/>				<p>(γ)</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>- 2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>			4	0	- 2	2	<hr/>			
5	0																															
- 1	7																															
<hr/>																																
9	2																															
- 3	8																															
<hr/>																																
4	0																															
- 2	2																															
<hr/>																																
<p>(δ)</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>- 3</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>			5	3	- 3	6	<hr/>				<p>(ε)</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>- 4</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>			8	5	- 4	6	<hr/>				<p>(στ)</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>- 1</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>			7	5	- 1	8	<hr/>			
5	3																															
- 3	6																															
<hr/>																																
8	5																															
- 4	6																															
<hr/>																																
7	5																															
- 1	8																															
<hr/>																																
<p>(ζ)</p> <table border="1"> <tr> <td>7</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>- 3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> </table>	7	8	- 3	2	<hr/>		<p>(η)</p> <table border="1"> <tr> <td>5</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>- 2</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> </table>	5	4	- 2	8	<hr/>		<p>(θ)</p> <table border="1"> <tr> <td>9</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>- 5</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> </table>	9	3	- 5	1	<hr/>													
7	8																															
- 3	2																															
<hr/>																																
5	4																															
- 2	8																															
<hr/>																																
9	3																															
- 5	1																															
<hr/>																																
<p>(ι)</p> <table border="1"> <tr> <td>9</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>- 1</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> </table>	9	6	- 1	5	<hr/>		<p>(κ)</p> <table border="1"> <tr> <td>4</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>- 1</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> </table>	4	3	- 1	7	<hr/>		<p>(λ)</p> <table border="1"> <tr> <td>8</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>- 4</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> </table>	8	6	- 4	4	<hr/>													
9	6																															
- 1	5																															
<hr/>																																
4	3																															
- 1	7																															
<hr/>																																
8	6																															
- 4	4																															
<hr/>																																
<p>(μ)</p> <table border="1"> <tr> <td>7</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>- 2</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> </table>	7	5	- 2	8	<hr/>		<p>(ν)</p> <table border="1"> <tr> <td>9</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>- 1</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> </table>	9	0	- 1	8	<hr/>		<p>(ξ)</p> <table border="1"> <tr> <td>8</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>- 3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> </table>	8	4	- 3	5	<hr/>													
7	5																															
- 2	8																															
<hr/>																																
9	0																															
- 1	8																															
<hr/>																																
8	4																															
- 3	5																															
<hr/>																																

2. Η πιο κάτω γραφική παράσταση παρουσιάζει τον αριθμό των εφημερίδων που πωλήθηκαν σε μια εβδομάδα από το περίπτερο «Ποσειδώνας».

Ποιες από τις πιο κάτω προτάσεις είναι ορθές;

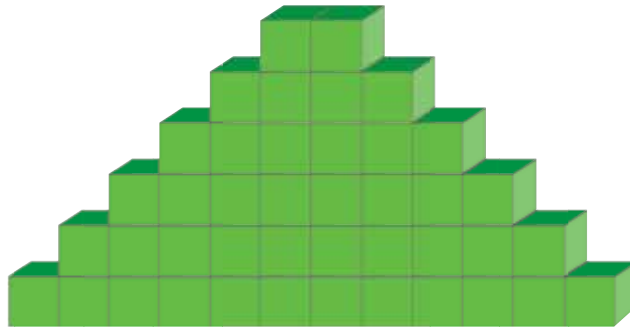
- Την Παρασκευή πωλήθηκαν λιγότερες εφημερίδες από το Σάββατο.
- Οι εφημερίδες που πωλήθηκαν την Τρίτη είναι διπλάσιες από τις εφημερίδες που πωλήθηκαν τη Δευτέρα.
- Ο αριθμός των εφημερίδων που πωλήθηκαν συνολικά τη Δευτέρα, την Τρίτη και την Τετάρτη είναι ο ίδιος με τον αριθμό των εφημερίδων που πωλήθηκαν το Σαββατοκυριακό.
- Το Σάββατο πωλήθηκαν 14 εφημερίδες περισσότερες από την Κυριακή.
- Την Πέμπτη πωλήθηκαν 21 εφημερίδες λιγότερες από την Τετάρτη.
- Η διαφορά των εφημερίδων που πωλήθηκαν την Τρίτη και την Τετάρτη είναι η ίδια με τη διαφορά των εφημερίδων που πωλήθηκαν την Πέμπτη και την Παρασκευή.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

(α) Πόσους κύβους χρησιμοποίησε ο Νίκος για να φτιάξει την πιο κάτω κατασκευή;

(β) Αν ο Νίκος προσθέσει στη βάση της κατασκευής του άλλες 2 σειρές, πόσοι θα είναι όλοι οι κύβοι της κατασκευής;

(γ) Η Μαρία έχει 90 κύβους. Αν φτιάξει μια κατασκευή όπως την πιο πάνω, από πόσες σειρές θα αποτελείται;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Να συμπληρώσεις τα πιο κάτω μοτίβα και να γράψεις τον κανόνα.

(α) 7 13 19

Κανόνας: _____

(β) 100 95 90

Κανόνας: _____

(γ) 54 34 14

Κανόνας: _____

(δ) 200   400 450

Κανόνας: _____

2. (α) Να ξεκινήσεις από το 27. Να προσθέτεις 4 κάθε φορά.

27, _____, _____, _____, _____

(β) Να ξεκινήσεις από το 61. Να αφαιρείς 5 κάθε φορά.

61, _____, _____, _____, _____

(γ) Να ξεκινήσεις από το 800. Να αφαιρείς 100 κάθε φορά.

800, _____, _____, _____, _____

3. (α) Ο Χαράλαμπος άρχισε να γράφει το πιο κάτω μοτίβο:

95, 90, 85, 80, 75, ...

Γιατί δεν είναι δυνατόν να συναντήσει τον αριθμό 63, αν συνεχίσει το μοτίβο;
Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

(β) Η Αριάδνη άρχισε να γράφει το πιο κάτω μοτίβο:

82, 77, 72, 67, ...

Αν συνεχίσει το μοτίβο, θα συναντήσει τον αριθμό 25;
Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

(γ) Οι αριθμοί των πιο κάτω εισιτηρίων σχηματίζουν μοτίβο.

101

121

141

Αν το μοτίβο συνεχίσει, θα εμφανιστεί ο αριθμός 212; Να επεξηγήσεις.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

1. Να συμπληρώσεις ή να διαγράψεις, για να βρεις το αποτέλεσμα.

(α)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
●	●	●	●	●	●				
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

$$6 + 5 = \square$$

$$6 + \square + \square = \square$$

(β)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
●	●	●	●	●	●	●	●	●	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

$$9 + 8 = \square$$

$$9 + \square + \square = \square$$

(γ)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
●	●								
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

$$12 - 5 = \square$$

$$12 - \square - \square = \square$$

(δ)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
●	●	●	●	●	●				
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

$$16 - 7 = \square$$

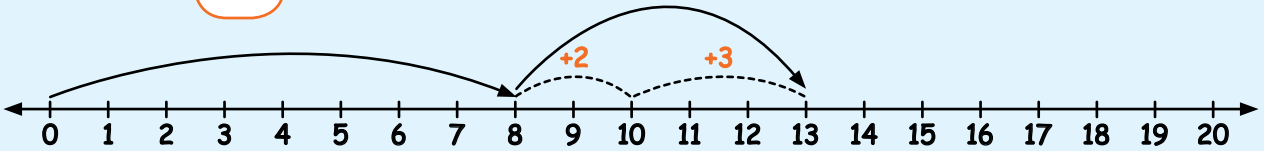
$$16 - \square - \square = \square$$

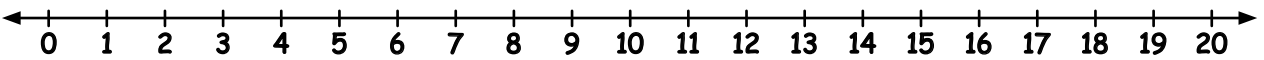
2. Να δείξεις τις μαθηματικές προτάσεις στην αριθμητική γραμμή και να συμπληρώσεις το αποτέλεσμα, όπως στο παράδειγμα.

(α)

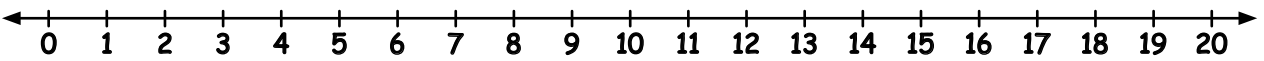
$$8 + 5 = 13$$

$$9 + 4 = \square$$

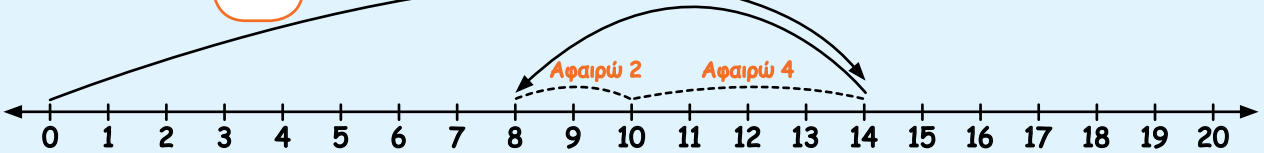

$$4 + 7 = \square$$

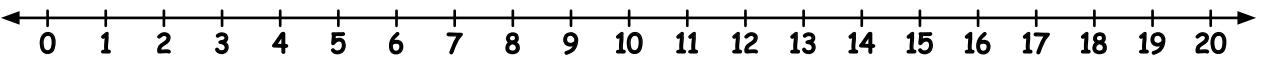

(β)

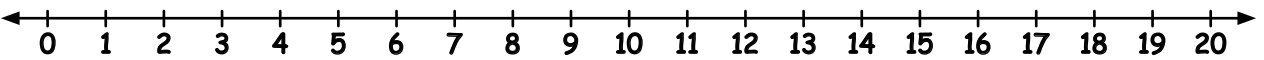
$$14 - 6 = 8$$

$$16 - 5 = \square$$

$$12 - 3 = \square$$

3. Να συμπληρώσεις, όπως στο παράδειγμα.

(α)

$$9 + 4 = 13$$

$$9 + 1 + 3 = 13$$

$$8 + 7 = \square$$

$$\square + \square + \square = \square$$

$$9 + 5 = \square$$

$$\square + \square + \square = \square$$

$$6 + 5 = \square$$

$$\square + \square + \square = \square$$

$$7 + 6 = \square$$

$$\square + \square + \square = \square$$

(β)

$$14 - 6 = 8$$

$$14 - 4 - 2 = 8$$

$$15 - 8 = \square$$

$$15 - \square - \square = \square$$

$$12 - 5 = \square$$

$$12 - \square - \square = \square$$

$$11 - 4 = \square$$

$$11 - \square - \square = \square$$

$$13 - 6 = \square$$

$$13 - \square - \square = \square$$

4. Να επιλέξεις τη μαθηματική πρόταση που ταιριάζει με το πρόβλημα και να βρεις την απάντηση.

(α) Στο πανδοχείο «Μεσόγειος» υπάρχουν 16 δωμάτια. Έχουν γίνει κρατήσεις για τα 9 δωμάτια του πανδοχείου. Πόσα δωμάτια είναι διαθέσιμα;

$$16 - \square = 9$$

$$16 - 9 = \square$$

$$\square - 9 = 16$$

Απάντηση: _____

(β) Η κυρία Παναγιώτα χάρισε 8 γραμματόσημα στην Ξένια και 6 γραμματόσημα στον Αντώνη. Πόσα γραμματόσημα χάρισε στα παιδιά η κυρία Παναγιώτα;

$$8 - 6 = \square$$

$$8 - \square = 6$$

$$8 + 6 = \square$$

Απάντηση: _____

(γ) Την περασμένη βδομάδα η Κυβέλη έβαλε €15 στον κουμπάρά της. Ο αδελφός της έβαλε στον δικό του κουμπάρά €7 λιγότερα. Πόσα χρήματα έβαλε στον κουμπάρά ο αδελφός της Κυβέλης;

$$15 - 7 = \square$$

$$15 - \square = 7$$

$$\square - 7 = 15$$

Απάντηση: _____

(δ) Στο καταφύγιο ζώων υπήρχαν 12 γάτες. Μερικές γάτες δόθηκαν για υιοθεσία και έμειναν 8. Πόσες γάτες δόθηκαν για υιοθεσία;

$$12 + 8 = \square$$

$$\square - 8 = 12$$

$$12 - \square = 8$$

Απάντηση: _____

5. Να συμπληρώσεις.

$$\begin{array}{r} 8 \\ 4 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ 7 \\ + 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ 3 \\ + 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ 4 \\ + 6 \\ \hline \end{array}$$

$$12 = 7 + 3 + \text{□}$$

$$\text{□} + 1 + 6 = 16$$

$$13 = 5 + \text{□} + 3$$

$$6 + \text{□} + 6 = 18$$

$$\text{□} + 7 + 7 = 16$$

$$18 = 9 + 9 + \text{□}$$

6. Να βρεις την ηλικία του κάθε παιδιού, συμπληρώνοντας τον πίνακα.

- Η ηλικία του Σωτήρη είναι άρτιος αριθμός.
- Το άθροισμα της ηλικίας της Χαράς και του Σωτήρη είναι το διπλάσιο της ηλικίας της Μελίνας.
- Η Χαρά είναι η μεγαλύτερη.

	7 χρόνων	8 χρόνων	9 χρόνων	10 χρόνων
Σωτήρης				
Παύλος				
Μελίνα				
Χαρά				

7. Να βρεις την αξία του κάθε συμβόλου. Το ίδιο σύμβολο αναπαριστά τον ίδιο αριθμό.

$$9 + \text{hexagon} = 13 - \text{hexagon}$$

$$12 + \text{house} = 12 - \text{house}$$

$$19 - \text{triangle} = 11 + \text{triangle}$$

$$8 + \text{circle} + 4 = 18 - \text{circle}$$

$$\text{diamond} + 7 = 17 - \text{diamond}$$

$$18 - 3 - \text{star} = 15 - \text{star}$$

8.

Αλίκη

Σκέφτηκα έναν αριθμό μεγαλύτερο από το 4. Πρόσθεσα 6 στον αριθμό αυτό.

Σκέφτηκα έναν αριθμό μικρότερο από το 20. Αφαίρεσα 8 από τον αριθμό αυτό.

Κώστας

Ποιοι ήταν οι αριθμοί που σκέφτηκαν στην αρχή τα παιδιά, αν ο τελικός αριθμός της Αλίκης και του Κώστα είναι ο ίδιος;

Αρχικός αριθμός της Αλίκης:

Αρχικός αριθμός του Κώστα:

9. Ο Χάρης θα αγοράσει ένα βιβλίο που στοιχίζει €13. Με ποιο τρόπο μπορεί να δώσει στο ταμείο το ακριβές ποσό, αν έχει στο πορτοφόλι του μόνο χαρτονομίσματα των €5 και κέρματα των €2;

10. Να βρεις το αποτέλεσμα με όποιο τρόπο θέλεις.

$36 + 21 = \square$

$78 - 53 = \square$

$47 + 52 = \square$

$94 - 61 = \square$

$68 - 48 = \square$

$24 + 35 = \square$

$50 + 29 = \square$

$13 + 64 = \square$

$87 - 24 = \square$

11. Να συμπληρώσεις, ώστε κάθε πράξη να έχει ως αποτέλεσμα τον αριθμό στο κέντρο.

Flower 1 (Left):
Center: 65
Petals: $79 - \square$, $\square - 21$, $34 + \square$

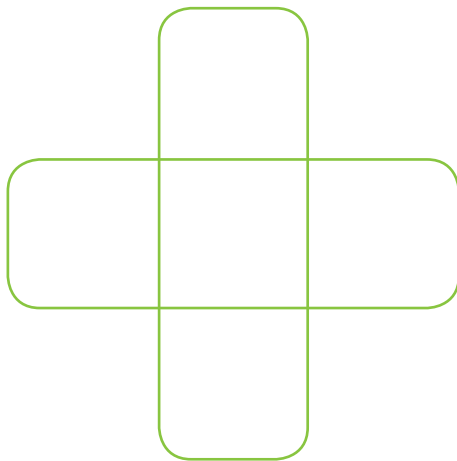
Flower 2 (Right):
Center: 46
Petals: $\square + 10$, $98 - \square$, $33 + \square$

Flower 3 (Left):
Center: 34
Petals: $\square + 32$, $14 + \square$, $85 - \square$

Flower 4 (Right):
Center: 53
Petals: $32 + \square$, $\square - 16$, $68 - \square$

12. Να τοποθετήσεις τους πιο κάτω αριθμούς στο διάγραμμα, ώστε το άθροισμα οριζόντια και κατακόρυφα να είναι το ίδιο.

13. Να συμπληρώσεις, όπως στο παράδειγμα.

 = 15   = 57

 + 26 = 41

(α) $38 - \text{triangle} = \underline{\hspace{2cm}}$

(β) $\text{circle} - 24 = \underline{\hspace{2cm}}$

(γ) $\text{circle} - \text{triangle} = \underline{\hspace{2cm}}$

(δ) $\text{circle} + \text{triangle} = \underline{\hspace{2cm}}$

(ε) $\underline{\hspace{2cm}} + 49 = \text{circle}$

(στ) $\underline{\hspace{2cm}} - 9 = \text{triangle}$

14. Να λύσεις τα προβλήματα.

(α) Τον Μάρτιο το μουσείο Λαϊκής Τέχνης είχε 48 επισκέπτες. Τον Απρίλιο επισκέφθηκαν το μουσείο 12 άτομα λιγότερα. Πόσοι ήταν συνολικά οι επισκέπτες του μουσείου τον Μάρτιο και τον Απρίλιο;

Απάντηση: _____

(β) Οι συνδρομητές στο κολυμβητήριο «Δελφίνοι» τον περασμένο μήνα ήταν 14 άντρες, 19 γυναίκες και 58 παιδιά. Πόσοι ήταν συνολικά οι συνδρομητές στο κολυμβητήριο;

Απάντηση: _____

(γ) Η κυρία Κατερίνα κρατούσε €75. Πλήρωσε €14 στο κρεοπωλείο και €27 στην ψαραγορά. Πόσα χρήματα της έμειναν;

Απάντηση: _____

(δ) Στο περίπτερο «Αθηνά» πωλήθηκαν 38 πρωινές εφημερίδες, 16 απογευματινές εφημερίδες και 65 περιοδικά. Πόσα περισσότερα είναι τα περιοδικά από τις εφημερίδες που πωλήθηκαν;

Απάντηση: _____

15. Να συμπληρώσεις, επιλέγοντας τους κατάλληλους αριθμούς σε κάθε περίπτωση.

(α) Ο Κωνσταντίνος πρόσθεσε 3 από τους πιο κάτω αριθμούς και βρήκε άθροισμα 57.

15   8   32   21   17

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 57$$

(β) Η Λουκία πρόσθεσε 3 από τους πιο κάτω αριθμούς και βρήκε άθροισμα 60.

16   34   29   6   25

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 60$$

(γ) Ο Μάριος πρόσθεσε 3 από τους πιο κάτω αριθμούς. Το άθροισμά τους είναι πολλαπλάσιο του 10.

19   18   17   16   15   14   13   12   11

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

(δ) Η Κάτια πρόσθεσε 3 διαφορετικούς άρτιους αριθμούς. Όλοι οι αριθμοί που πρόσθεσε είναι μικρότεροι από το 20. Το άθροισμα τους είναι 40.

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 40$$

16. Να συμπληρώσεις τα ψηφία που λείπουν.

(α) $4\_ + \_4 = 90$

$3\_ + \_8 = 50$

$5\_ + \_6 = 80$

$1\_ + \_6 = 70$

(β) $6\_ + \_6 = 81$

$2\_ + \_9 = 63$

$4\_ + \_3 = 92$

$3\_ + \_5 = 54$

(γ)

	7
	6
6	

(δ)

6	9
2	
	2

(ε)

3	
	5
8	3

17. Να συμπληρώσεις τον πίνακα, όπως στο παράδειγμα.

Τα χρήματα που έχω:	Αγόρασα:	Πόσα χρήματα μου έμειναν:
		$40 - 3 = 37$ <hr style="border: 0.5px solid blue;"/> Μου έμειναν €37
		<hr style="border: 0.5px solid blue;"/> Μου έμειναν
		<hr style="border: 0.5px solid blue;"/> Μου έμειναν
		<hr style="border: 0.5px solid blue;"/> Μου έμειναν

18. Να λύσεις τα πιο κάτω προβλήματα.

(α) Στο κατάστημα παιχνιδιών υπάρχουν 24 παιχνίδια εσωτερικού χώρου. Τα παιχνίδια εσωτερικού χώρου είναι 8 περισσότερα από τα παιχνίδια εξωτερικού χώρου. Πόσα παιχνίδια εξωτερικού χώρου υπάρχουν στο κατάστημα;

Απάντηση: _____

(β) Στον ποδηλατικό αγώνα του δήμου έλαβαν μέρος 32 κορίτσια. Τα αγόρια που έλαβαν μέρος είναι 8 λιγότερα. Πόσα παιδιά έλαβαν μέρος στον ποδηλατικό αγώνα;

Απάντηση: _____

19. Να συμπληρώσεις τις θερμοκρασίες στην εικόνα.

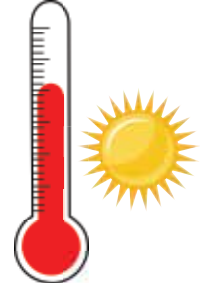
- Η θερμοκρασία το Σάββατο θα είναι κατά 3°C χαμηλότερη από τη θερμοκρασία της Παρασκευής.

- Η θερμοκρασία τη Δευτέρα θα είναι κατά 4°C ψηλότερη από τη θερμοκρασία της Κυριακής.

20. Η θερμοκρασία στις 5:00 το απόγευμα ήταν 33°C . Κάθε μια ώρα μειωνόταν κατά 2°C . Τι ώρα η θερμοκρασία έπεσε στους 25°C ;

Απάντηση: _____

21. Το βιβλίο «Φανταστικές ιστορίες» περιλαμβάνει 5 ιστορίες, όπως φαίνονται στη σελίδα των περιεχομένων.

Η ιστορία «Εξήντα και μία πινέζες» τελειώνει στη σελίδα 50.

Ποια από τις ιστορίες του βιβλίου έχει τις λιγότερες σελίδες;

_____
_____

22. Να συμπληρώσεις την ερώτηση και να λύσεις τα προβλήματα.

(α) $63 - 7 =$

Ο παππούς της Λουίζας είναι 63 χρόνων. Η γιαγιά της είναι 7 χρόνια μικρότερη.

Ερώτηση: _____

_____

Απάντηση: _____

_____

(β) $87 - 9 =$

Ο κύριος Περικλής είχε στο πορτοφόλι του €87. Αγόρασε ένα ζευγάρι γάντια που στοίχιζαν €9.

Ερώτηση: _____

_____

Απάντηση: _____

_____

(γ) $34 - 8 =$

Η κυρία Έλενα την Κυριακή έλαβε 8 μηνύματα στο ηλεκτρονικό της ταχυδρομείο. Τη Δευτέρα έλαβε 34 μηνύματα.

Ερώτηση: _____

_____

Απάντηση: _____

_____

23. Να γράψεις ένα πρόβλημα για κάθε μαθηματική πρόταση και να το λύσεις.

(α) $39 + 15 = \square$

(β) $39 - \square = 15$

(γ) $\square + 15 = 39$

(δ) $\square - 39 = 15$

24. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τον αριθμό των ατόμων που έλαβαν μέρος σε διαφορετικές δραστηριότητες στο πάρκο «Ελαιώνας» την Κυριακή από τις 10:00 μέχρι τις 11:00. Κάθε άτομο έλαβε μέρος μόνο σε μια δραστηριότητα.

	Παιδιά	Ενήλικες
Ιππασία	14	17
Αναρρίχηση	6	8
Ποδηλασία	18	16
Ψάρεμα	7	12

(α) Πόσα άτομα ασχολήθηκαν με την ποδηλασία;

(β) Πόσα παιδιά έλαβαν μέρος στις πιο πάνω δραστηριότητες;

(γ) Πόσοι περισσότεροι ήταν οι ενήλικες από τα παιδιά που ασχολήθηκαν με το ψάρεμα;

(δ) Να γράψεις μια ερώτηση με απάντηση «24».

25. Να υπολογίσεις τη διαφορά χρησιμοποιώντας κύβους Dienes, όπως στο παράδειγμα.

Δεκάδες	Μονάδες

Δεκάδες	Μονάδες
$\begin{array}{r} 1 \\ \cancel{2} \\ - \\ \hline 1 \end{array}$	$\begin{array}{r} 13 \\ \cancel{3} \\ 9 \\ \hline 4 \end{array}$

(α)

Δεκάδες	Μονάδες

Δεκάδες	Μονάδες
$\begin{array}{r} \bigcirc \\ \cancel{4} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \bigcirc \\ \cancel{1} \\ 7 \\ \hline \end{array}$

(β)

Δεκάδες	Μονάδες

Δεκάδες	Μονάδες
$\begin{array}{r} \bigcirc \\ \cancel{3} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \bigcirc \\ \cancel{2} \\ 8 \\ \hline \end{array}$

(γ)

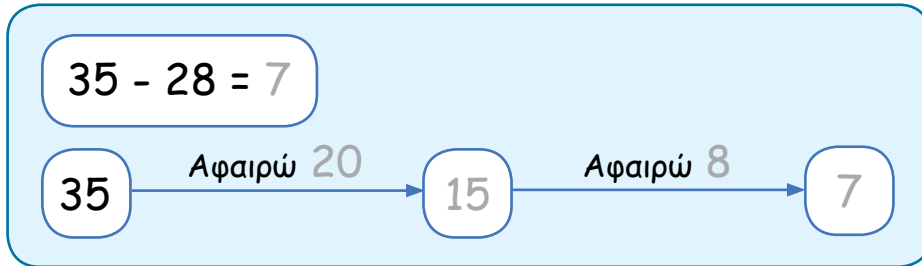
Δεκάδες	Μονάδες

Δεκάδες	Μονάδες
$\begin{array}{r} \bigcirc \\ \cancel{2} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \bigcirc \\ \cancel{5} \\ 6 \\ \hline \end{array}$

26. Η Φωτεινή χρησιμοποίησε τον πιο κάτω τρόπο, για να υπολογίσει τη διαφορά $35 - 28$.

Να υπολογίσεις τη διαφορά, χρησιμοποιώντας τον ίδιο τρόπο.

(α) $42 - 15 = \square$ $42 \xrightarrow{\text{Αφαιρώ } \dots\dots\dots} \square \xrightarrow{\text{Αφαιρώ } \dots\dots\dots} \square$

(β) $81 - 57 = \square$ $81 \xrightarrow{\text{Αφαιρώ } \dots\dots\dots} \square \xrightarrow{\text{Αφαιρώ } \dots\dots\dots} \square$

(γ) $63 - 39 = \square$ $63 \xrightarrow{\text{Αφαιρώ } \dots\dots\dots} \square \xrightarrow{\text{Αφαιρώ } \dots\dots\dots} \square$

(δ) $74 - 68 = \square$ $74 \xrightarrow{\text{Αφαιρώ } \dots\dots\dots} \square \xrightarrow{\text{Αφαιρώ } \dots\dots\dots} \square$

27. Να υπολογίσεις τη διαφορά.

$$\begin{array}{r} 43 \\ - 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 65 \\ - 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 80 \\ - 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 91 \\ - 58 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 80 \\ - 54 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 67 \\ - 39 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52 \\ - 16 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 70 \\ - 44 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 33 \\ - 17 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 94 \\ - 68 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 87 \\ - 12 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 62 \\ - 27 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 79 \\ - 43 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 41 \\ - 29 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 83 \\ - 56 \\ \hline \end{array}$$

28. Να υπολογίσεις τη διαφορά και να ελέγξεις την ορθότητα της απάντησης σου, όπως στο παράδειγμα.

Υπολόγισα ότι $45 - 27 = 18$

Για να το ελέγξω, σκέφτομαι

$18 + 27 = 45$

$$\begin{array}{r} 3 \ 15 \\ 45 \\ - 27 \\ \hline 18 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ 18 \\ + 27 \\ \hline 45 \end{array}$$

Άννα

Υπολογίζω: $30 - 8 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

Υπολογίζω: $50 - 24 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

Υπολογίζω: $63 - 7 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

Υπολογίζω: $72 - 36 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

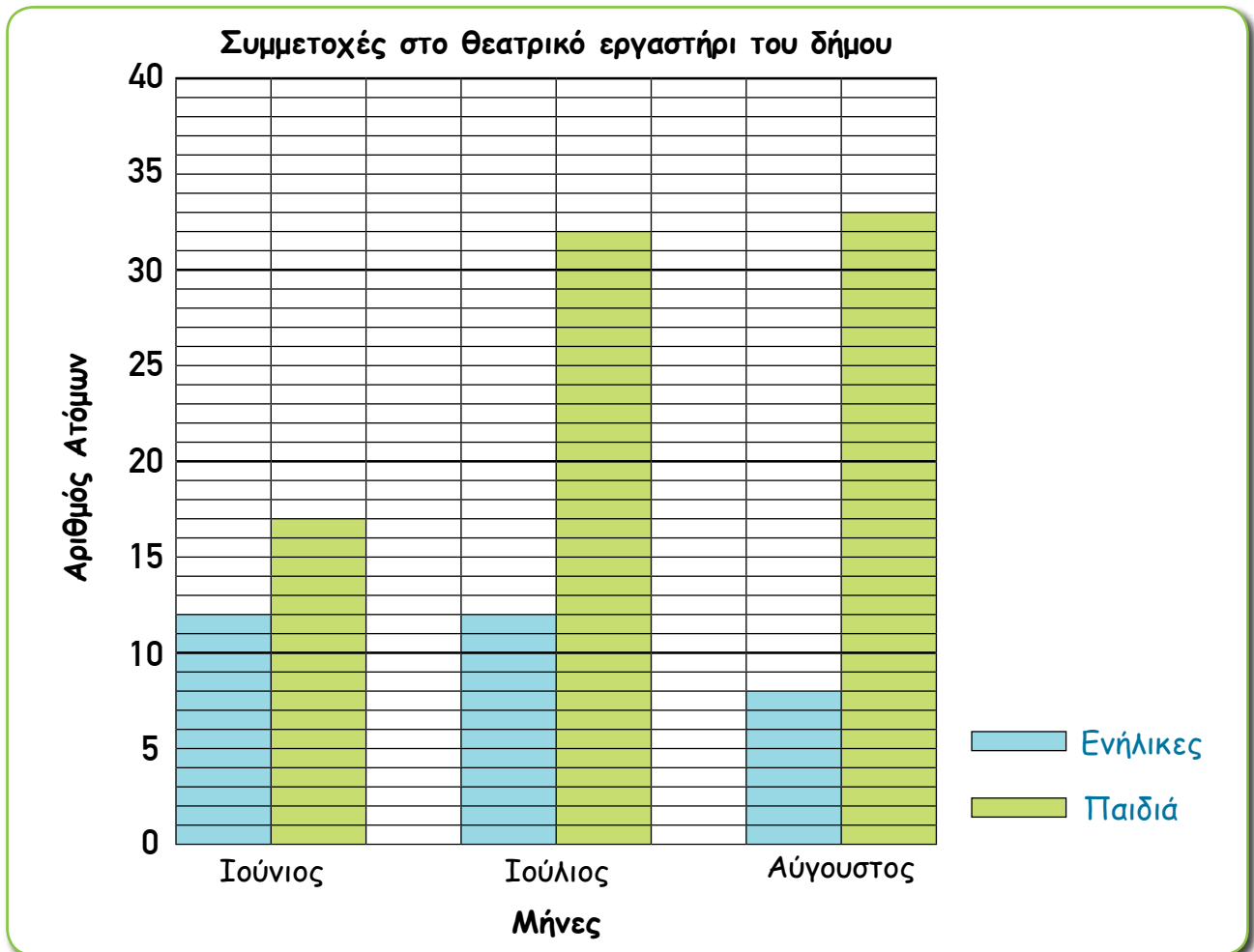
Υπολογίζω: $51 - 6 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

Υπολογίζω: $67 - 28 = \square$

Ελέγχω: $\square + \square = \square$

29. Η γραφική παράσταση παρουσιάζει τον αριθμό ενηλίκων και παιδιών που συμμετείχαν στο θεατρικό εργαστήριο του δήμου το περασμένο καλοκαίρι.

(α) Πόσα συνολικά παιδιά συμμετείχαν στο εργαστήριο το περασμένο καλοκαίρι;

(β) Πόσοι λιγότεροι ήταν οι ενήλικες σε σχέση με τα παιδιά που συμμετείχαν στο εργαστήριο τον Ιούλιο;

(γ) Να γράφεις μια ερώτηση που να έχει απάντηση «25».

---

30. Να συμπληρώσεις τις πιο κάτω μαθηματικές προτάσεις, χρησιμοποιώντας τα ψηφία **4** , **5** , **7** . Να βρεις διαφορετικές περιπτώσεις.

$$\begin{array}{r} \square \square 2 \\ - \square \square \\ \hline \square \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \square 2 \\ - \square \square \\ \hline \square \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \square 2 \\ - \square \square \\ \hline \square \square \end{array}$$

31. Να συμπληρώσεις τα ψηφία που λείπουν.

$$\begin{array}{r} 4 \quad 7 \\ - 1 \quad \square \\ \hline \square \quad 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \quad 4 \\ - \square \quad \square \\ \hline 2 \quad 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \quad \square \\ + \square \quad 9 \\ \hline 7 \quad 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \quad \square \\ - 2 \quad 4 \\ \hline 3 \quad 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \quad \square \\ + 3 \quad 9 \\ \hline 6 \quad 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \quad \square \\ - \square \quad 8 \\ \hline 4 \quad 6 \end{array}$$

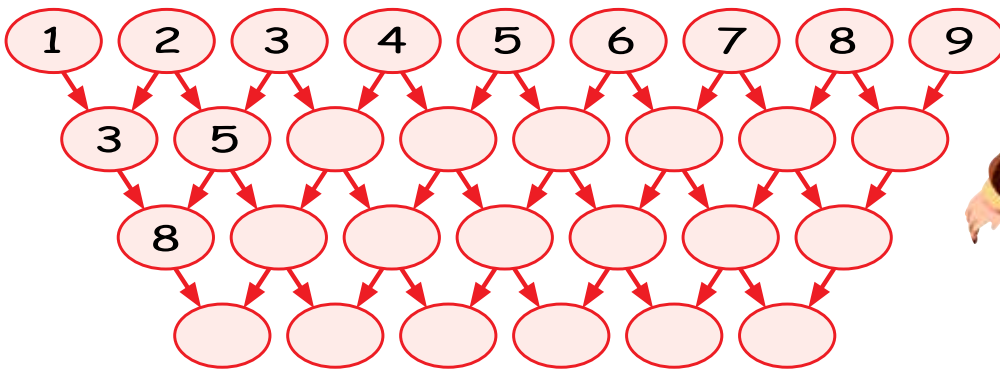
$$\begin{array}{r} \square \quad 2 \\ - 5 \quad \square \\ \hline 1 \quad 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \quad 6 \\ + 4 \quad \square \\ \hline 9 \quad 2 \end{array}$$

32. (α) Να συμπληρώσεις.

(β) Τι παρατηρείς για τους αριθμούς:

- στη δεύτερη σειρά

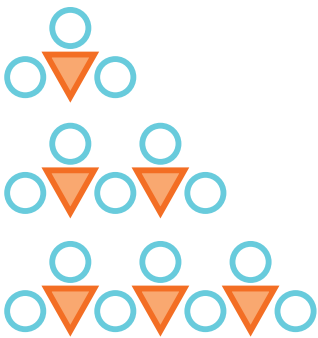

- στην τρίτη σειρά

- στην τέταρτη σειρά

33. Ο Παντελής κατασκεύασε μια σειρά από μοτίβα.

Αριθμός τριγώνων	Αριθμός κύκλων
1	3
2	5
3	7

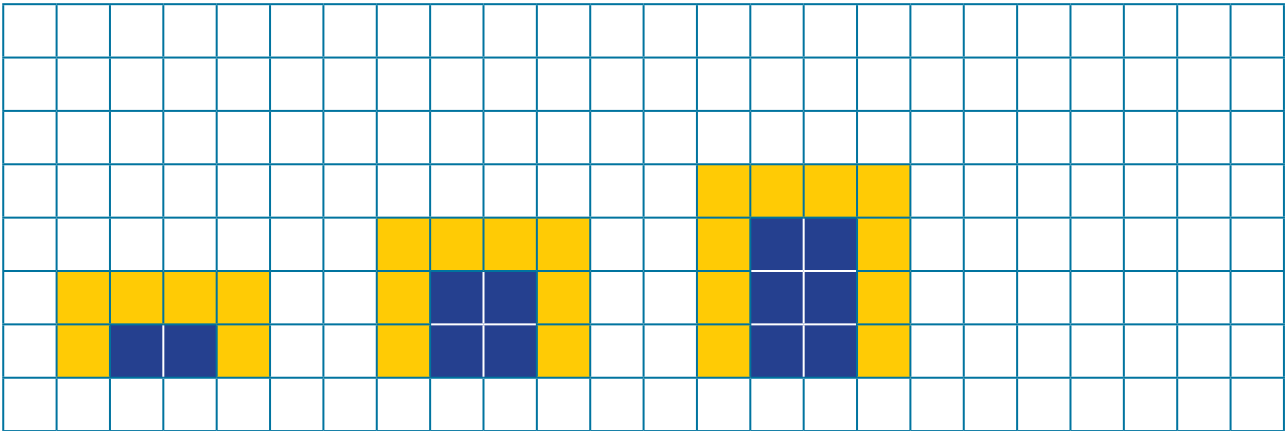

(α) Πόσοι κύκλοι θα υπάρχουν στο μοτίβο στο οποίο εμφανίζονται 5 τρίγωνα;

(β) Πόσα τρίγωνα θα υπάρχουν στο μοτίβο στο οποίο εμφανίζονται 21 κύκλοι;

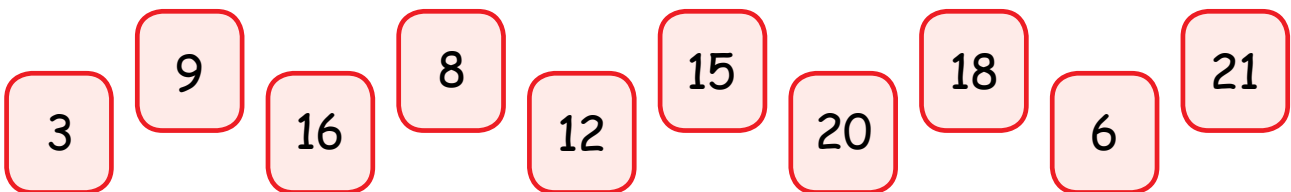
34. (α) Να χρωματίσεις το επόμενο σχήμα στο μοτίβο.

(β) Να συμπληρώσεις τον πίνακα για το πιο πάνω μοτίβο.

Σχήμα	Μπλε τετράγωνα	Κίτρινα τετράγωνα	Σύνολο
1	2	6	8
2	4	8	12
3			
4			
5			
10			

35. (α) Να κατασκευάσεις ένα μοτίβο χρησιμοποιώντας τουλάχιστον 4 από τους πιο κάτω αριθμούς.

(β) Ποιοι θα είναι οι δύο επόμενοι αριθμοί στο μοτίβο που κατασκεύασες;

